

IZVJEŠĆE

O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

rujan 2024.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Zagreb, Rockefellerova 7

IZVJEŠĆE

O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Autor:

doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
specijalist javnog zdravstva, znanstveni suradnik

Suradnici:

Martina Ivanić, dipl. med. sestra
Mario Mijić
Natalie-Tanja Petreski
Manuela Radošević
Sandra Šafarić Tićak, inf.
dr. sc. Ana Vuljanić, prof., univ. mag. admin. sanit.

Zagreb, rujan 2024. godine

UVOD	4
Izvori podataka	4
1. REPUBLIKA HRVATSKA	5
1.1. Opći sociodemografski podaci	5
1.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	7
2. BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA	10
2.1. Opći sociodemografski podaci	10
2.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	11
3. BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	15
3.1. Opći sociodemografski podaci	15
3.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	16
4. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA	20
4.1. Opći sociodemografski podaci	20
4.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	21
5. GRAD ZAGREB	25
5.1. Opći sociodemografski podaci	25
5.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	25
6. ISTARSKA ŽUPANIJA	29
6.1. Opći sociodemografski podaci	29
6.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	31
7. KARLOVAČKA ŽUPANIJA	34
7.1. Opći sociodemografski podaci	34
7.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	35
8. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	39
8.1. Opći sociodemografski podaci	39
8.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	40
9. KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	44
9.1. Opći sociodemografski podaci	44
9.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	46
10. LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA	49
10.1. Opći sociodemografski podaci	49
10.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	50
11. MEDIMURSKA ŽUPANIJA	53
11.1. Opći sociodemografski podaci	53
11.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	54
12. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	58
12.1. Opći sociodemografski podaci	58
12.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	60
13. POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	63
13.1. Opći sociodemografski podaci	63
13.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	64
14. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	67
14.1. Opći sociodemografski podaci	67
14.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	69
15. SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	72
15.1. Opći sociodemografski podaci	72
15.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	73
16. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	77
16.1. Opći sociodemografski podaci	77
16.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	80
17. ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	83
17.1. Opći sociodemografski podaci	83
17.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	84
18. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	88
18.1. Opći sociodemografski podaci	88
18.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	89

19. VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	93
19.1. Opći sociodemografski podaci	93
19.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	94
20. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	97
20.1. Opći sociodemografski podaci	97
20.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	98
21. ZADARSKA ŽUPANIJA	102
21.1. Opći sociodemografski podaci	102
21.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	104
22. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	107
22.1. Opći sociodemografski podaci	107
22.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala	109

Uvod

Prema procjenama Ujedinjenih naroda (UN) problem invalidnosti je mnogo rašireniji nego što se inače misli: od deset stanovnika svake zemlje bar je jedan u izvjesnoj mjeri osoba s invaliditetom. Raspolaganje odgovarajućim podacima o dizabilitetu – invaliditetu preduvjet je za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Uostalom, unapređenje razine zdravlja pučanstva ima za cilj i dodavanje života godinama, odnosno povećanje broja godina života bez bolesti i invaliditeta.

Republika Hrvatska je prepoznajući taj problem donijela Zakon o Registru osoba s invaliditetom (NN 64/01, NN 63/22), koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o osobama s invaliditetom. Registar se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, a počeo je s radom 2002. godine. **Prema navedenom Zakonu osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.**

Izvori podataka

Podaci se u Registar osoba s invaliditetom prikupljaju iz službenih evidencija:

1. zavoda nadležnog za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
2. zavoda nadležnog za obvezno zdravstveno osiguranje
3. zavoda nadležnog za mirovinsko osiguranje
4. zavoda nadležnog za zapošljavanje
5. ministarstva nadležnog za upravu
6. ministarstva nadležnog za obrazovanje
7. ministarstva nadležnog za hrvatske branitelje
8. upravnog tijela županije nadležnog za poslove obrazovanja, odnosno upravnih tijela Grada Zagreba nadležnih za obavljanje poslova vezanih za ostvarivanje prava djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
9. zdravstvenih ustanova na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite
10. drugih korisnika osobnog identifikacijskog broja (OIB), u smislu zakona kojim se propisuje OIB, koji vode evidencije o podacima iz članka 5. stavka 2. Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22).

Ovogodišnje izvješće o osobama s invaliditetom sadrži prikaze općih sociodemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja, oštećenjima funkcionalnih sposobnosti i vrstama pomagala koje koriste osobe s invaliditetom za Republiku Hrvatsku te za svaku županiju zasebno. Sve obrade iz ovog izvještaja provedene su s obzirom na stanje dana 16.09.2024. i u potpunosti su prilagođene novom načinu vještačenja te nema mogućnosti za analizu podataka koji su se nekad prikupljali po starom načinu utvrđivanja invaliditeta. Iz navedenog razloga se ne može primjerice provesti obrada prema završenom stupnju obrazovanja i životnim uvjetima (Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom to nema kao obavezno polje prilikom vještačenja). Obrada podataka o vrstama pomagala koje koriste osobe s invaliditetom provedena je sukladno dostavljenim podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Važno je ovdje istaknuti i metodologiju izračuna prevalencija. Za izračun prevalencije invaliditeta u Republici Hrvatskoj i po županijama korišteni su parametri Registra osoba s invaliditetom te službene procjene broja stanovnika Državnog zavoda za statistiku za 2022. godinu.

1. Republika Hrvatska

1.1. Opći sociodemografski podaci

U Republici Hrvatskoj, po stanju na dan 16.09.2024., živi 653.577 osoba s invaliditetom od čega je 362.906 muškog spola (55,5%) i 290.671 ženskog spola (44,5%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,0% ukupnog stanovništva RH (tablica 2) - *vidi napomenu o načinu izračuna prevalencije ispod tablice 2*. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 304.692 (46,6%), su u dobnoj skupini 65+, dok je 268.658 (41,1%) osoba u radno-aktivnoj dobi, 20 - 64 godine (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina, i to u udjelu od 12,3%. Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi 29,4% od ukupnog broja osoba s invaliditetom (tablica 1). Međutim, razmotri li se koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, dolazimo do podatka da je najveći udio u Šibensko-kninskoj županiji, s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Sisačko-moslavačkoj županiji, u radno-aktivnoj dobi u Požeško-slavonskoj županiji, a u Krapinsko-zagorskoj županiji i Šibensko-kninskoj županiji u dobi iznad 65 godina (tablica 2).

Tablica 1. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, županijama prebivališta te dobnim skupinama

ŽUPANIJA PREBIVALIŠTA	Dobne skupine						Ukupno
	0 - 19		20 - 64		65+		
	m	ž	m	ž	m	ž	
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.174	722	5.067	3.446	3.984	4.588	18.981
BRODSKO-POSAVSKA	1.290	854	6.583	3.444	5.157	4.199	21.527
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.112	725	3.826	2.367	3.438	2.949	14.417
GRAD ZAGREB	11.309	7.459	24.194	20.757	22.395	29.766	115.880
ISTARSKA	1.618	935	4.954	4.195	5.090	5.152	21.944
KARLOVAČKA	1.569	993	4.692	2.970	4.166	4.475	18.865
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.653	988	4.624	3.507	3.550	4.170	18.492
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1.570	1.043	5.559	4.488	5.335	5.610	23.605
LIČKO-SENJSKA	299	203	2.144	1.053	2.047	1.543	7.289
MEĐIMURSKA	1.537	1.123	4.104	3.803	2.961	3.161	16.689
OSJEČKO-BARANJSKA	2.978	1.982	12.966	8.624	9.648	9.169	45.367
POŽEŠKO-SLAVONSKA	614	425	3.707	2.332	3.203	2.879	13.160
PRIMORSKO-GORANSKA	2.529	1.547	6.792	5.794	8.005	9.406	34.073
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2.352	1.666	7.045	4.224	6.658	5.886	27.831
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.618	3.857	19.130	11.719	17.656	18.487	76.467
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.011	615	4.840	2.674	5.832	5.648	20.620
VARAŽDINSKA	1.876	1.290	6.132	5.041	5.499	6.567	26.405
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	823	549	3.771	2.381	2.985	2.840	13.349
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.344	892	7.447	4.082	5.843	4.753	24.361
ZADARSKA	1.741	952	5.835	3.146	5.900	4.520	22.094
ZAGREBAČKA	4.245	2.789	10.695	8.292	9.580	9.521	45.122
nespecificirano	209	147	5.082	1.130	16.314	4.157	27.039
Ukupno	48.471	31.756	159.189	109.469	155.246	149.446	653.577

Napomena:

1. obrada podataka moguća je i po petogodišnjim dobnim skupinama
2. *nespecificirano* – županija prebivališta nije navedena ili mjesto prebivališta nije u službenom šifrniku naselja

Tablica 2. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije te u pojedinim dobnim skupinama – prevalencija invaliditeta na 100 stanovnika

Županija prebivališta	Prevalencija invaliditeta (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 0 - 19 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 20 - 64 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 65+ (%)
ŠIBENSKO-KNINSKA	21,5	9,8	14,3	43,5
POŽEŠKO-SLAVONSKA	20,9	8,3	16,8	41,6
SISAČKO-MOSLAVAČKA	20,2	16,3	14,3	36,5
KRAPINSKO-ZAGORSKA	19,7	11,6	13,9	43,5
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	19,3	10,2	15,2	37,8
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	18,9	9,7	14,9	36,3
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	18,4	13,3	13,9	34,8
SPLITSKO-DALMATINSKA	18,1	11,2	12,6	38,9
OSJEČKO-BARANJSKA	17,8	10,3	14,4	33,0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	17,3	8,0	14,3	32,4
LIČKO-SENJSKA	17,1	6,7	13,3	32,3
KARLOVAČKA	17,0	13,1	12,0	31,5
BRODSKO-POSAVSKA	16,8	8,5	13,6	31,8
VARAŽDINSKA	16,6	10,5	11,7	36,4
MEĐIMURSKA	15,9	11,8	13,1	28,0
GRAD ZAGREB	15,1	12,3	9,8	32,9
ZAGREBAČKA	15,0	11,6	10,8	29,6
ZADARSKA	13,8	8,6	10,0	27,0
PRIMORSKO-GORANSKA	12,9	9,2	8,3	25,4
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	12,5	7,9	9,4	24,4
ISTARSKA	11,2	7,4	8,0	21,5
Republika Hrvatska	17,0	10,8	12,0	34,9

Napomena:

- za izračun ukupne prevalencije u RH, prevalencije po županijama te prevalencije po dobnim skupinama korišteni su podaci iz tablice 1 ovoga biltena te rezultati Procjene stanovništva za 2022. (Državni zavod za statistiku, 2024.)

Prema podacima Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom, u RH su zabilježeni podaci za 23.325 osoba pri čemu 18.893 osobe s invaliditetom (49,4% muškog spola i 50,6% ženskog spola) zadovoljavaju kriterije Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN 75/18) i poslodavac ih može računati u kvoti.

U Registar osoba s invaliditetom pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 58.212 osoba s time da je veći broj muških osoba (64,0%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U RH živi 57.796 branitelja s invaliditetom. Zabilježeno je i 3.295 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

1.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 3.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 3.b.

Tablica 3.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	203.396	31,1	53
Oštećenja lokomotornog sustava	186.834	28,6	48
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	181.259	27,7	47
Mentalna oštećenja	156.228	23,9	41
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	116.152	17,8	30
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	59.226	9,1	15
Intelektualna oštećenja	33.366	5,1	9
Oštećenja vida	21.387	3,3	6
Oštećenja perifernog živčanog sustava	19.296	3,0	5
Oštećenja sluha	19.282	3,0	5
Poremećaji iz spektra autizma	6.125	0,9	2
Gluhosljepoća	164	0,03	0

Tablica 3.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	7.281	35.955	54.215
	m	13.813	49.662	42.470
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	1.579	31.434	60.934
	m	1.813	40.437	50.637
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	3.407	38.026	58.573
	m	4.661	30.048	46.544
Mentalna oštećenja	ž	3.406	24.940	29.604
	m	7.944	55.599	34.735
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	7.820	17.872	30.796
	m	10.614	22.614	26.436
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	11.421	8.570	1.148
	m	21.085	15.532	1.470
Intelektualna oštećenja	ž	3.217	9.817	1.101
	m	4.861	13.305	1.065
Oštećenja vida	ž	760	3.612	6.033
	m	946	4.969	5.067
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	244	4.042	3.828
	m	338	6.011	4.833
Oštećenja sluha	ž	664	3.106	4.667
	m	971	4.845	5.029
Poremećaji iz spektra autizma	ž	881	425	127
	m	3.271	1.147	274
Gluhosljepoća	ž	5	38	31
	m	2	47	41

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52) i zloćudnoj novotvorini dojke (C50).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u RH oko 9,3% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 32.198 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 1.735 branitelja Domovinskog rata, dok ih 237 ima 100% oštećenja kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 4 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 4. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	31.949
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	28.618
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	6.126
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	873
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	1.746
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	26.391
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	16.251
H90-H95	Drugi poremećaji uha	18.603
Q90	Down-sindrom	2.055
S48	Amputacija obje nadlaktice	50
S58	Amputacija obje podlaktice	13
S68	Amputacija obje šake	8
S78	Amputacija obje natkoljenice	33
S88	Amputacija obje potkoljenice	39
S98	Amputacija oba stopala	22
G35	Multipla skleroza	4.881

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom u RH su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 5.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 5.a i 5.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 5.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	23.016	43.852	58.049	32.920	508	158.345
Psihičke bolesti	5.987	12.371	12.733	6.029	85.591	122.711
Tjelesno oštećenje	11.580	16.142	11.868	9.083	138	48.811
Poremećaj glasa, jezika i govora	867	2.002	1.456	797	40.829	45.951
Intelektualne teškoće	1.212	2.247	3.905	8.269	15.104	30.737
Kronične bolesti kod djece	1.777	7.475	7.783	4.074	6	21.115
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	18.926
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	2.235	6.385	7.366	1.436	738	18.160
Oštećenje vida	2.784	2.315	1.971	2.971	8.088	18.129
Oštećenje sluha	1.719	1.940	2.735	774	6.627	13.795
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	1.142	3.021	1.249	5.412
Gluhosljepoća	-	-	6	72	4	82

Tablica 5.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	973	39.843	51.185
	m	1.241	29.139	35.964
Psihičke bolesti	ž	1.637	19.867	23.862
	m	3.586	44.628	29.131
Tjelesno oštećenje	ž	870	9.654	16.286
	m	1.076	10.731	10.194
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	8.826	7.483	401
	m	15.146	13.482	613
Intelektualne teškoće	ž	2.743	9.187	1.072
	m	4.179	12.537	1.019
Kronične bolesti kod djece	ž	9.554	-	-
	m	11.561	-	-
Višestruke teškoće	ž	2.997	3.806	50
	m	5.219	6.804	50
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	6.700	-	-
	m	11.460	-	-
Oštećenje vida	ž	544	2.925	5.364
	m	686	4.137	4.473
Oštećenje sluha	ž	502	2.405	2.969
	m	722	3.656	3.541
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	757	352	115
	m	2.937	998	253
Gluhosljepoća	ž	4	29	11
	m	2	25	11

U tablici 6 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u RH pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 6. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	46.819	51.457	98.276
Pomagala kod šećerne bolesti	40.765	30.601	71.366
Pomagala za urogenitalni sustav	20.164	40.358	60.522
Pomagala za kretanje	20.111	23.738	43.849
Druga pomagala	9.600	22.229	31.829
Ortoze	10.075	14.054	24.129
Obloge za rane	10.442	9.551	19.993
Slušna i surdotehnička pomagala	10.274	8.409	18.683
Ortopedske cipele	8.379	7.498	15.877
Pomagala za disanje	5.589	3.187	8.776
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	3.724	2.558	6.282
Potrošni dijelovi za proteze za noge	2.718	715	3.433
Proteze za noge	2.654	695	3.349
Pomagala za govor	931	161	1.092
Proteze za ruke	214	71	285
Pomagala za dijalizu	162	91	253
Ortoproteze i elektronički uređaji	24	21	45
Ukupno	192.645	215.394	408.039

2. Bjelovarsko-bilogorska županija

2.1. Opći sociodemografski podaci

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 18.981 osoba s invaliditetom od čega je 10.225 muškog spola (53,9%) i 8.756 ženskog spola (46,1%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 18,9% ukupnog stanovništva Bjelovarsko-bilogorske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8.572 (45,2%), su u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10,0% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Bjelovarsko-bilogorska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da je ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Bjelovarsko-bilogorske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 7 i 8.

Iz Bjelovarsko-bilogorske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.210 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji živi 1.441 branitelj s invaliditetom te 75 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 7. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Bjelovarsko-bilogorske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
BJELOVAR	6.644	35,0	66
DARUVAR	1.837	9,7	18
GAREŠNICA	1.706	9,0	17
ČAZMA	1.108	5,8	11
GRUBIŠNO POLJE	1.003	5,3	10
ROVIŠĆE	741	3,9	7
ĐULOVAC	534	2,8	5
NOVA RAČA	494	2,6	5
KAPELA	466	2,5	5
IVANSKA	429	2,3	4
SIRAČ	427	2,2	4
VELIKI GRĐEVAC	418	2,2	4
VELIKO TROJSTVO	413	2,2	4
DEŽANOVAC	397	2,1	4
ŠTEFANJE	388	2,0	4
KONČANICA	371	2,0	4
HERCEGOVAC	323	1,7	3
ŠANDROVAC	321	1,7	3
VELIKA PISANICA	240	1,3	2
BEREK	232	1,2	2
VELIKA TRNOVITICA	194	1,0	2
ZRINSKI TOPOLOVAC	148	0,8	1
SEVERIN	147	0,8	1
Ukupno	18.981		

Tablica 8. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Bjelovarsko-bilogorske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	M	ž
BEREK	10	8	57	44	45	68
BJELOVAR	396	250	1.637	1.271	1.382	1.708
ČAZMA	69	48	301	184	233	273
DARUVAR	99	57	460	316	445	460
DEŽANOVAC	33	14	103	68	83	96
ĐULOVAC	36	16	195	97	105	85
GAREŠNICA	99	55	472	325	324	431
GRUBIŠNO POLJE	72	54	276	159	224	218
HERCEGOVAC	13	13	95	58	67	77
IVANSKA	27	22	112	71	88	109
KAPELA	32	11	140	87	89	107
KONČANICA	13	8	101	63	94	92
NOVA RAČA	38	17	115	92	99	133
ROVIŠĆE	67	38	231	141	129	135
SEVERIN	12	7	33	18	31	46
SIRAČ	17	17	132	71	112	78
ŠANDROVAC	19	21	88	50	63	80
ŠTEFANJE	31	21	100	79	83	74
VELIKA PISANICA	11	8	60	45	55	61
VELIKA TRNOVITICA	13	3	60	29	47	42
VELIKI GRDEVAC	36	12	136	77	79	78
VELIKO TROJSTVO	21	13	123	77	82	97
ZRINSKI TOPOLOVAC	10	9	40	24	25	40

2.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Bjelovarsko-bilogorske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 9.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 9.b.

Tablica 9.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	7.315	38,5	73
Oštećenja lokomotornog sustava	6.735	35,5	67
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	5.760	30,3	57
Mentalna oštećenja	4.569	24,1	46
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.226	17,0	32
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.111	11,1	21
Intelektualna oštećenja	1.572	8,3	16
Oštećenja vida	747	3,9	7
Oštećenja sluha	682	3,6	7
Oštećenja perifernog živčanog sustava	667	3,5	7
Poremećaji iz spektra autizma	124	0,7	1
Gluhoslijepečća	7	< 0,1	0,1

Tablica 9.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	177	1.285	2.186
	m	352	1.903	1.412
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	27	1.079	2.460
	m	40	1.524	1.605
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	60	1.123	2.061
	m	110	1.028	1.378
Mentalna oštećenja	ž	79	749	950
	m	181	1.738	872
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	97	529	984
	m	141	715	760
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	405	338	31
	m	715	577	45
Intelektualna oštećenja	ž	116	476	51
	m	192	694	43
Oštećenja vida	ž	14	126	241
	m	19	179	168
Oštećenja sluha	ž	14	93	193
	m	26	189	167
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	7	140	132
	m	12	210	166
Poremećaji iz spektra autizma	ž	10	13	8
	m	55	28	10
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	1	1	3

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 0,3% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 1.197 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 46 branitelja Domovinskog rata, dok ih 6 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 10 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 10. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.099
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	705
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	124
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	24
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	47
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	767
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	562
H90-H95	Drugi poremećaji uha	655
Q90	Down-sindrom	40
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	119

Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Bjelovarsko-bilogorske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 11.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 11.a i 11.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 11.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.205	1.699	1.734	714	16	5.368
Psihičke bolesti	257	456	383	174	2.330	3.600
Poremećaj glasa, jezika i govora	37	68	42	26	1.676	1.849
Tjelesno oštećenje	445	592	413	356	5	1.811
Intelektualne teškoće	59	87	134	190	995	1.465
Oštećenje vida	124	76	62	90	289	641
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	520
Oštećenje sluha	112	68	66	24	203	473
Kronične bolesti kod djece	48	171	153	89	0	461
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	33	95	96	28	31	283
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	11	51	45	107
Gluhosljepoća	-	-	0	4	0	4

Tablica 11.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	13	1.269	1.852
	m	10	1.057	1.167
Psihičke bolesti	ž	52	585	762
	m	113	1.383	705
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	371	304	10
	m	641	503	20
Tjelesno oštećenje	ž	21	247	747
	m	25	370	401
Intelektualne teškoće	ž	104	438	49
	m	174	659	41
Oštećenje vida	ž	5	106	220
	m	16	150	144
Višestruke teškoće	ž	80	110	0
	m	135	194	1
Oštećenje sluha	ž	10	75	129
	m	18	135	106
Kronične bolesti kod djece	ž	187	-	-
	m	274	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	95	-	-
	m	188	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	9	13	8
	m	44	24	9
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	1	0	2

U tablici 12 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 12. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.699	1.963	3.662
Pomagala kod šećerne bolesti	1.321	1.139	2.460
Pomagala za urogenitalni sustav	630	1.791	2.421
Pomagala za kretanje	657	901	1.558
Druga pomagala	296	607	903
Obloge za rane	349	390	739
Slušna i surdotehnička pomagala	388	308	696
Ortoze	286	391	677
Ortopedske cipele	232	208	440
Pomagala za disanje	167	71	238
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	93	56	149
Potrošni dijelovi za proteze za noge	90	22	112
Proteze za noge	85	21	106
Pomagala za govor	35	5	40
Pomagala za dijalizu	4	6	10
Proteze za ruke	6	0	6
Ortoproteze i elektronički uređaji	2	1	3
Ukupno	6.340	7.880	14.220

3. Brodsko-posavska županija

3.1. Opći sociodemografski podaci

U Brodsko-posavskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 21.527 osoba s invaliditetom od čega je 13.030 muškog spola (60,5%) i 8.497 ženskog spola (39,5%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 16,8% ukupnog stanovništva Brodsko-posavske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10.027 (46,6%), je u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10,0% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Brodsko-posavska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Brodsko-posavske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 13 i 14.

Iz Brodsko-posavske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.763 osobe s većim brojem muških osoba (61%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Brodsko-posavskoj županiji žive 3.352 branitelja s invaliditetom te 165 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 13. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Brodsko-posavske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
SLAVONSKI BROD	7.789	36,2	61
NOVA GRADIŠKA	2.336	10,9	18
SIBINJ	906	4,2	7
STARO PETROVO SELO	868	4,0	7
REŠETARI	833	3,9	6
ORIOVAC	738	3,4	6
GARČIN	655	3,0	5
CERNIK	647	3,0	5
NOVA KAPELA	629	2,9	5
OKUČANI	594	2,8	5
DONJI ANDRIJEVCI	444	2,1	3
BUKOVLJE	402	1,9	3
BEBRINA	399	1,9	3
VRBJE	392	1,8	3
DAVOR	386	1,8	3
VRPOLJE	350	1,6	3
BRODSKI STUPNIK	345	1,6	3
PODCRKAVLJE	316	1,5	2
VELIKA KOPANICA	312	1,4	2
GORNJI BOGIĆEVCI	306	1,4	2
GORNJA VRBA	303	1,4	2
KLAKAR	281	1,3	2
OPRISAVCI	275	1,3	2
SIKIREVCI	251	1,2	2
DRAGALIĆ	221	1,0	2
SLAVONSKI ŠAMAC	197	0,9	2
STARA GRADIŠKA	185	0,9	1
GUNDINCI	166	0,8	1
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	21.527		

Tablica 14. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Brodsko-posavske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	M	ž
BEBRINA	31	24	138	59	93	54
BRODSKI STUPNIK	18	11	97	50	106	63
BUKOVLJE	22	15	158	66	100	41
CERNIK	23	20	202	109	158	135
DAVOR	20	10	148	60	85	63
DONJI ANDRIJEVCI	36	18	157	62	106	65
DRAGALIĆ	18	13	59	32	60	39
GARČIN	50	34	217	92	172	90
GORNJA VRBA	29	12	111	59	63	29
GORNJI BOGIĆEVCI	11	11	100	40	70	74
GUNDINCI	15	6	59	33	37	16
KLAKAR	21	14	94	40	72	40
NOVA GRADIŠKA	113	90	649	391	545	548
NOVA KAPELA	37	25	189	88	135	155
OKUČANI	19	17	158	112	140	148
OPRISAVCI	20	11	78	41	70	55
ORIOVAC	41	33	233	109	192	130
PODCRKAVLJE	22	13	98	50	77	56
REŠETARI	29	25	256	132	217	174
SIBINJ	52	39	294	118	249	154
SIKIREVCI	29	12	78	44	57	31
SLAVONSKI BROD	499	317	2.211	1.303	1.836	1.623
SLAVONSKI ŠAMAC	9	2	79	24	55	28
STARA GRADIŠKA	0	4	62	30	48	41
STARO PETROVO SELO	49	36	300	125	176	182
VELIKA KOPANICA	30	13	120	46	68	35
VRBJE	23	20	108	65	92	84
VRPOLJE	24	9	130	63	78	46

3.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Brodsko-posavske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 15.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 15.b.

Tablica 15.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	7.454	34,6	58
Oštećenja lokomotornog sustava	6.533	30,3	51
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	6.472	30,1	50
Mentalna oštećenja	4.988	23,2	39
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.616	16,8	28
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.060	9,6	16
Intelektualna oštećenja	1.562	7,3	12
Oštećenja perifernog živčanog sustava	866	4,0	7
Oštećenja vida	724	3,4	6
Oštećenja sluha	688	3,2	5
Poremećaji iz spektra autizma	284	1,3	2
Gluhoslijepečća	5	< 0,1	0

Tablica 15.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	263	1.261	1.700
	m	443	2.134	1.653
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	46	958	1.817
	m	49	1.831	1.832
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	144	1.273	1.973
	m	219	1.206	1.657
Mentalna oštećenja	ž	87	796	794
	m	184	1.959	1.168
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	188	578	817
	m	225	954	854
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	405	327	63
	m	634	576	55
Intelektualna oštećenja	ž	126	466	70
	m	175	658	67
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	5	126	99
	m	12	415	209
Oštećenja vida	ž	23	120	192
	m	28	200	161
Oštećenja sluha	ž	19	104	159
	m	35	192	179
Poremećaji iz spektra autizma	ž	41	21	8
	m	134	59	21
Gluhosljepoća	ž	0	1	2
	m	0	1	1

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Brodsko-posavskoj županiji županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 705 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 87 branitelja Domovinskog rata, dok ih 4 imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 16 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 16. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.009
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.075
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	284
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	31
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	66
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1.190
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	569
H90-H95	Drugi poremećaji uha	674
Q90	Down-sindrom	85
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	126

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Brodsko-posavske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 17.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 17.a i 17.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 17.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	682	1.681	1.646	1.728	8	5.745
Psihičke bolesti	163	461	285	102	2.563	3.574
Poremećaj glasa, jezika i govora	25	84	36	22	1.405	1.572
Intelektualne teškoće	28	151	150	308	771	1.408
Kronične bolesti kod djece	52	296	246	242	0	836
Tjelesno oštećenje	154	286	190	164	9	803
Oštećenje vida	67	86	58	98	318	627
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	535
Oštećenje sluha	54	64	45	56	297	516
Poremećaji iz autističnog spektra			33	136	73	242
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	20	85	84	23	25	237
Gluhosljepoća	-	-	0	2	0	2

Tablica 17.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	20	1.328	1.964
	m	40	1.079	1.314
Psihičke bolesti	ž	39	569	508
	m	82	1.478	898
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	297	287	33
	m	458	470	27
Intelektualne teškoće	ž	96	429	66
	m	142	610	65
Kronične bolesti kod djece	ž	364	-	-
	m	472	-	-
Tjelesno oštećenje	ž	14	158	240
	m	20	218	153
Oštećenje vida	ž	20	100	165
	m	21	176	145
Višestruke teškoće	ž	82	119	0
	m	147	186	1
Oštećenje sluha	ž	16	83	100
	m	25	155	137
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	35	16	7
	m	118	46	20
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	81	-	-
	m	156	-	-
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	1	0

U tablici 18 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Brodsko-posavskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 18. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	2.450	2.073	4.523
Pomagala kod šećerne bolesti	1.427	871	2.298
Pomagala za urogenitalni sustav	752	1.175	1.927
Pomagala za kretanje	839	737	1.576
Druga pomagala	448	719	1.167
Ortoze	483	560	1.043
Ortopedske cipele	390	320	710
Obloge za rane	409	275	684
Slušna i surdotehnička pomagala	314	230	544
Pomagala za disanje	226	77	303
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	123	84	207
Potrošni dijelovi za proteze za noge	105	27	132
Proteze za noge	102	27	129
Pomagala za govor	35	3	38
Proteze za ruke	9	7	16
Pomagala za dijalizu	4	3	7
Ortoproteze i elektronički uređaji	2	2	4
Ukupno	8.118	7.190	15.308

4. Dubrovačko-neretvanska županija

4.1. Opći sociodemografski podaci

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 14.417 osoba s invaliditetom od čega je 8.376 muškog spola (58,1%) i 6.041 ženskog spola (41,9%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 12,5% ukupnog stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 6.387 (44,3%) je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12,7% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Dubrovačko-neretvanska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Dubrovačko-neretvanske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 19 i 20.

Iz Dubrovačko-neretvanske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.098 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji žive 2.082 branitelja s invaliditetom te 114 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 19. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Dubrovačko-neretvanske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
DUBROVNIK	4.676	32,4	41
METKOVIĆ	2.475	17,2	22
PLOČE	1.634	11,3	14
ŽUPA DUBROVAČKA	858	6,0	7
KONAVLE	849	5,9	7
KORČULA	570	4,0	5
OPUZEN	452	3,1	4
VELA LUKA	431	3,0	4
BLATO	336	2,3	3
OREBIĆ	308	2,1	3
SLIVNO	271	1,9	2
KULA NORINSKA	270	1,9	2
DUBROVAČKO PRIMORJE	266	1,8	2
STON	226	1,6	2
POJEZERJE	170	1,2	1
LUMBARDA	108	0,7	1
ZAŽABLJE	108	0,7	1
MLJET	94	0,7	1
LASTOVO	89	0,6	1
SMOKVICA	85	0,6	1
TRPANJ	79	0,5	1
JANJINA	61	0,4	1
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	14.417		

Tablica 20. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Dubrovačko-neretvanske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BLATO	29	19	78	61	65	84
DUBROVAČKO PRIMORJE	14	12	78	37	76	49
DUBROVNIK	420	263	1.268	843	1.010	872
JANJINA	3	0	18	10	16	14
KONAVLE	89	42	229	144	199	146
KORČULA	68	40	118	97	126	121
KULA NORINSKA	9	14	70	39	71	67
LASTOVO	6	4	20	7	31	21
LUMBARDA	13	12	24	18	24	17
METKOVIĆ	183	128	689	382	584	509
MLJET	5	4	17	8	37	23
OPUZEN	23	21	115	59	126	108
OREBIĆ	18	8	94	53	77	58
PLOČE	64	59	419	232	436	424
POJEZERJE	7	6	57	27	44	29
SLIVNO	11	10	69	44	85	52
SMOKVICA	8	3	21	15	21	17
STON	11	4	51	28	73	59
TRPANJ	4	1	14	13	30	17
VELA LUKA	31	21	94	83	103	99
ZAŽABLJE	6	3	34	12	27	26
ŽUPA DUBROVAČKA	90	51	249	155	176	137

4.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Dubrovačko-neretvanske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja drugih organa, višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 21.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 21.b.

Tablica 21.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	3.974	27,6	35
Višestruka oštećenja	3.911	27,1	34
Oštećenja lokomotornog sustava	3.471	24,1	30
Mentalna oštećenja	3.466	24,0	30
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.228	15,5	19
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.166	8,1	10
Intelektualna oštećenja	676	4,7	6
Oštećenja vida	490	3,4	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	394	2,7	3
Oštećenja sluha	378	2,6	3
Poremećaji iz spektra autizma	238	1,7	2
Gluhoslijepečća	4	< 0,1	0

Tablica 21.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	105	873	1.220
	m	136	700	940
Višestruka oštećenja	ž	138	686	924
	m	301	1.040	822
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	40	532	1.033
	m	39	868	959
Mentalna oštećenja	ž	72	528	671
	m	197	1.177	821
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	171	434	422
	m	230	510	461
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	248	176	16
	m	436	265	25
Intelektualna oštećenja	ž	47	205	24
	m	93	286	21
Oštećenja vida	ž	16	70	130
	m	23	120	131
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	2	66	57
	m	10	138	121
Oštećenja sluha	ž	18	70	71
	m	15	103	101
Poremećaji iz spektra autizma	ž	36	9	2
	m	147	40	4
Gluhosljepoća	ž	1	1	0
	m	0	2	0

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 853 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 45 branitelja Domovinskog rata, dok ih 3 imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 22 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 22. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	607
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	809
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	238
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	21
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	49
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	697
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	398
H90-H95	Drugi poremećaji uha	367
Q90	Down-sindrom	73
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	112

Izvešće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Dubrovačko-neretvanske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 23.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 23.a i 23.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 23.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	248	751	1.220	853	12	3.084
Psihičke bolesti	79	181	305	212	1.940	2.717
Tjelesno oštećenje	138	271	241	213	2	865
Poremećaj glasa, jezika i govora	1	7	3	6	795	812
Kronične bolesti kod djece	44	226	237	182	0	689
Intelektualne teškoće	1	16	89	262	261	629
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	35	170	215	67	14	501
Oštećenje vida	44	44	41	74	211	414
Oštećenje sluha	11	40	61	12	172	296
Višestruke teškoće						268
Poremećaji iz autističnog spektra			37	137	34	208
Gluhosljepoća			1	0	0	1

Tablica 23.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	6	863	1.008
	m	14	521	672
Psihičke bolesti	ž	35	430	598
	m	82	904	668
Tjelesno oštećenje	ž	7	198	240
	m	8	228	184
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	160	157	10
	m	234	240	11
Kronične bolesti kod djece	ž	312	-	-
	m	377	-	-
Intelektualne teškoće	ž	39	193	24
	m	81	271	21
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	180	-	-
	m	321	-	-
Oštećenje vida	ž	11	56	115
	m	16	97	119
Oštećenje sluha	ž	16	53	48
	m	8	89	82
Višestruke teškoće	ž	34	69	0
	m	51	112	2
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	28	9	1
	m	130	36	4
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

U tablici 24 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji pri čemu su najčešće korištena pomagala kod šećerne bolesti, očna i tiftotehnička pomagala i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 24. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Pomagala kod šećerne bolesti	1.057	642	1.699
Očna i tiftotehnička pomagala	1.283	1.238	2.521
Pomagala za urogenitalni sustav	554	936	1.490
Pomagala za kretanje	496	501	997
Slušna i surdotehnička pomagala	191	138	329
Ortoze	286	342	628
Ortopedske cipele	216	164	380
Obloge za rane	282	202	484
Druga pomagala	203	448	651
Pomagala za disanje	105	66	171
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	76	61	137
Potrošni dijelovi za proteze za noge	59	10	69
Proteze za noge	56	9	65
Pomagala za govor	16	2	18
Proteze za ruke	3	0	3
Pomagala za dijalizu	4	2	6
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	1	2
Ukupno	4.888	4.762	9.650

5. Grad Zagreb

5.1. Opći sociodemografski podaci

U Gradu Zagrebu, po stanju na dan 16.9.2024., živi 115.880 osoba s invaliditetom od čega je 57.898 muškog spola (49,9%) i 57.982 ženskog spola (50,1%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,1% ukupnog stanovništva Grada Zagreba (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 52.161 (45,0%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 16,2% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Grad Zagreb ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju, a iznad prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 25 i 26.

Tablica 25. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	Prevalencija / 1.000 stanovnika
GRAD ZAGREB	115.880	151

Tablica 26. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu i dobnim skupinama u Gradu Zagrebu

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
GRAD ZAGREB	11.309	7.459	24.194	20.757	22.395	29.766

Iz Grada Zagreba, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 11.676 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, mentalna oštećenja te višestruka oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Gradu Zagrebu živi 6.586 branitelja s invaliditetom te 400 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

5.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Grada Zagreba, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 27.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 27.b.

Tablica 27.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	31.872	27,5	42
Oštećenja lokomotornog sustava	29.370	25,3	38
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti	27.152	23,4	35
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	26.167	22,6	34
Mentalna oštećenja	23.449	20,2	31
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	13.049	11,3	17
Intelektualna oštećenja	4.438	3,8	6
Oštećenja vida	2.931	2,5	4
Oštećenja sluha	2.897	2,5	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	2.346	2,0	3
Poremećaji iz spektra autizma	1.384	1,2	2
Gluhošljepoća	31	< 0,1	0

Tablica 27.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	1.422	5.943	9.001
	m	2.870	6.810	5.826
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	256	5.792	10.422
	m	325	5.262	7.313
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	642	6.770	8.891
	m	950	4.335	5.564
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	2.113	3.528	8.669
	m	2.900	3.883	5.074
Mentalna oštećenja	ž	975	4.638	4.877
	m	2.104	6.943	3.912
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	2.785	1.767	144
	m	4.971	3.171	211
Intelektualna oštećenja	ž	471	1.255	129
	m	756	1.717	110
Oštećenja vida	ž	111	602	797
	m	177	696	548
Oštećenja sluha	ž	151	669	571
	m	206	753	547
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	34	600	505
	m	51	654	502
Poremećaji iz spektra autizma	ž	205	102	40
	m	723	259	55
Gluhosljepoća	ž	1	7	2
	m	0	14	7

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52),

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Gradu Zagrebu 1,8% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 8.412 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 260 branitelja Domovinskog rata, dok ih 41 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 28 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 28. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	4.816
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	4.672
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	1.384
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	150
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	271
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	3.755
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	2.222
H90-H95	Drugi poremećaji uha	2.734
Q90	Down-sindrom	391
S48	Amputacija obje nadlaktice	12
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	3
S78	Amputacija obje natkoljenice	10
S88	Amputacija obje potkoljenice	6
S98	Amputacija oba stopala	3
G35	Multipla skleroza	999

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Grada Zagreba su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 29.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 29.a i 29.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 29.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	3.392	6.646	7.635	4.513	121	22.307
Psihičke bolesti	886	1.951	1.923	785	13.636	19.181
Poremećaj glasa, jezika i govora	341	833	652	162	9.082	11.070
Tjelesno oštećenje	1.406	1.652	1.134	1.082	24	5.298
Kronične bolesti kod djece	446	1.610	1.275	727	1	4.059
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	703	1.674	1.203	292	175	4.047
Intelektualne teškoće	262	313	353	977	2.104	4.009
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	2.699
Oštećenje vida	399	319	215	407	1.143	2.483
Oštećenje sluha	269	241	652	166	983	2.311
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	312	575	341	1.228
Gluhosljepoća	-	-	1	21	0	22

Tablica 29.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	213	6.643	6.620
	m	298	4.150	4.383
Psihičke bolesti	ž	514	3.957	4.469
	m	1.021	5.791	3.429
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	2.369	1.631	50
	m	3.992	2.915	113
Tjelesno oštećenje	ž	140	1.247	1.527
	m	182	1.242	960
Kronične bolesti kod djece	ž	1.785	-	-
	m	2.274	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	1.493	-	-
	m	2.554	-	-
Intelektualne teškoće	ž	393	1.176	125
	m	608	1.600	107
Višestruke teškoće	ž	570	384	12
	m	966	756	11
Oštećenje vida	ž	74	501	721
	m	124	587	476
Oštećenje sluha	ž	117	568	435
	m	155	613	423
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	178	91	36
	m	638	232	53
Gluhosljepoća	ž	1	6	2
	m	0	11	2

U tablici 30 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Gradu Zagrebu pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 30. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	5.854	8.156	14.010
Pomagala kod šećerne bolesti	6.465	5.705	12.170
Pomagala za urogenitalni sustav	3.211	5.628	8.839
Pomagala za kretanje	3.119	4.273	7.392
Druga pomagala	1.402	4.201	5.603
Ortoze	1.708	2.698	4.406
Slušna i surdotehnička pomagala	1.754	1.853	3.607
Ortopedske cipele	1.575	1.630	3.205
Obloge za rane	1.546	1.611	3.157
Pomagala za disanje	1.065	772	1.837
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	634	543	1.177
Potrošni dijelovi za proteze za noge	394	113	507
Proteze za noge	388	111	499
Pomagala za govor	123	34	157
Proteze za ruke	35	17	52
Pomagala za dijalizu	29	18	47
Ortoproteze i elektronički uređaji	5	4	9
Ukupno	29.307	37.367	66.674

6. Istarska županija

6.1. Opći sociodemografski podaci

U Istarskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., žive 21.944 osobe s invaliditetom od čega su 11.662 muškog spola (53,1%) i 10.282 ženskog spola (46,9%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 11,2% ukupnog stanovništva Istarske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10.242 (46,7%), su u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11,6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Istarska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Istarske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 31 i 32.

Tablica 31. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Istarske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
PULA - POLA	7.304	33,3	37
ROVINJ - ROVIGNO	1.448	6,6	7
POREČ - PARENZO	1.407	6,4	7
LABIN	1.265	5,8	6
UMAG - UMAGO	1.019	4,6	5
VODNJAN - DIGNANO	806	3,7	4
PAZIN	749	3,4	4
MEDULIN	672	3,1	3
MARČANA	544	2,5	3
LIŽNJAN - LISIGNANO	542	2,5	3
BUZET	541	2,5	3
FAŽANA - FASANA	459	2,1	2
RAŠA	410	1,9	2
BUJE - BUJE	388	1,8	2
NOVIGRAD - CITTANOVA	323	1,5	2
ŽMINJ	317	1,4	2
SVETA NEDELJA	307	1,4	2
KRŠAN	306	1,4	2
SVETVINČENAT	276	1,3	1
BARBAN	265	1,2	1
TAR-VABRIGA - TORRE-ABREGA	196	0,9	1
VIŠNJAN - VISIGNANO	192	0,9	1
KANFANAR	182	0,8	1
VRSAR - ORSERA	182	0,8	1
PIČAN	167	0,8	1
TINJAN	157	0,7	1
GRAČIŠĆE	138	0,6	1
CEROVLJE	138	0,6	1
BRTONIGLA - VERTENEGLIO	132	0,6	1
BALE - VALLE	126	0,6	1
KAROJBA	118	0,5	1
KAŠTELIR-LABINCI - CASTELLIERE-S. DOMENICA	115	0,5	1
SVETI PETAR U ŠUMI	114	0,5	1
VIŽINADA - VISINADA	111	0,5	1
LUPOGLAV	90	0,4	0,5
MOTOVUN - MONTONA	87	0,4	0,4
GROŽNJAN - GRISIGNANA	82	0,4	0,4
FUNTANA - FONTANE	79	0,4	0,4
OPRTLJ - PORTOLE	75	0,3	0,4
SVETI LOVREČ	74	0,3	0,4
LANIŠĆE	41	0,2	0,2
Ukupno	21.944		

Tablica 32. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Istarske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 – 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BALE - VALLE	10	8	23	18	43	24
BARBAN	22	12	34	51	66	80
BRTONIGLA - VERTENEGLIO	12	7	23	33	29	28
BUJE - BUJE	23	17	71	78	101	98
BUZET	51	31	117	101	111	130
CEROVLJE	11	4	27	30	34	32
FAŽANA - FASANA	34	26	102	80	101	116
FUNTANA - FONTANE	4	3	18	22	17	15
GRAČIŠĆE	14	4	34	35	30	21
GROŽNJAN - GRISIGNANA	5	3	15	14	21	24
KANFANAR	16	7	34	38	46	41
KAROJBA	8	5	37	25	26	17
KAŠTELIR-LABINCI - CASTELLIERE-S. DOMENICA	13	9	18	30	23	22
KRŠAN	19	11	82	53	80	61
LABIN	48	39	270	244	349	315
LANIŠĆE	1	2	11	8	10	9
LIŽNJAN - LISIGNANO	34	35	127	109	119	118
LUPOGLAV	5	2	13	18	33	19
MARČANA	42	19	126	113	137	107
MEDULIN	64	32	146	108	153	169
MOTOVUN - MONTONA	6	4	21	10	31	15
NOVIGRAD - CITTANOVA	35	8	77	52	72	79
OPRTLJ - PORTOLE	7	3	16	20	13	16
PAZIN	60	31	169	163	160	166
PIČAN	12	5	44	35	39	32
POREČ - PARENZO	126	60	344	270	296	311
PULA - POLA	491	294	1.742	1.295	1.651	1.831
RAŠA	18	13	105	85	111	78
ROVINJ - ROVIGNO	99	51	303	263	323	409
SVETA NEDELJA	14	18	61	54	86	74
SVETI LOVREČ	7	4	16	17	20	10
SVETI PETAR U ŠUMI	6	10	29	22	25	22
SVETVINČENAT	24	9	59	56	64	64
TAR-VABRIGA - TORRE-ABREGA	24	10	47	47	33	35
TINJAN	12	8	41	38	29	29
UMAG – UMAGO	108	51	195	210	228	227
VIŠNJAN - VISIGNANO	16	11	33	47	48	37
VIŽINADA – VISINADA	10	4	25	19	37	16
VODNJAN – DIGNANO	64	37	197	165	188	155
VRSAR – ORSERA	14	6	37	44	38	43
ŽMINJ	29	22	65	75	69	57

Iz Istarske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.024 osobe s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Istarskoj županiji žive 652 branitelja s invaliditetom te 137 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

6.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Istarske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja drugih organa, višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 33.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 33.b.

Tablica 33.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	7.679	35,0	39
Višestruka oštećenja	7.051	32,1	36
Oštećenja lokomotornog sustava	6.279	28,6	32
Mentalna oštećenja	4.052	18,5	21
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.499	15,9	18
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.813	8,3	9
Intelektualna oštećenja	1.048	4,8	5
Oštećenja vida	812	3,7	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	690	3,1	4
Oštećenja sluha	647	2,9	3
Poremećaji iz spektra autizma	279	1,3	1
Gluhosljepoća	10	< 0,1	0,1

Tablica 33.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	126	1.716	2.475
	m	199	1.137	2.026
Višestruka oštećenja	ž	230	1.327	1.825
	m	524	1.642	1.503
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	34	1.176	2.031
	m	46	1.217	1.775
Mentalna oštećenja	ž	115	737	680
	m	342	1.508	670
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	181	693	831
	m	287	725	782
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	336	241	21
	m	702	473	40
Intelektualna oštećenja	ž	75	332	35
	m	138	433	35
Oštećenja vida	ž	26	133	245
	m	35	158	215
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	9	169	145
	m	12	175	180
Oštećenja sluha	ž	13	116	163
	m	31	149	175
Poremećaji iz spektra autizma	ž	39	14	2
	m	150	61	13
Gluhosljepoća	ž	1	4	2
	m	0	2	1

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju zloćudnoj novotvorini dojke (C50) i skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Istarskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 1.293 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 43 branitelja Domovinskog rata, dok ih 12 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 34 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 34. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	764
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutli poremećaji	1.051
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	279
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	37
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	79
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	882
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	541
H90-H95	Drugi poremećaji uha	628
Q90	Down-sindrom	67
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	248

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Istarske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 35.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 35.a i 35.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 35.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.831	2.370	2.204	767	19	7.191
Psihičke bolesti	257	469	459	91	1.974	3.250
Tjelesno oštećenje	872	934	642	266	4	2.718
Poremećaj glasa, jezika i govora	13	8	16	14	1274	1.325
Intelektualne teškoće	41	98	128	269	418	954
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	863
Oštećenje vida	113	86	103	140	298	740
Kronične bolesti kod djece	45	215	323	122	1	706
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	26	112	272	39	39	488
Oštećenje sluha	78	82	146	12	168	486
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	68	125	52	245
Gluhosljepoća	-	-	0	2	1	3

Tablica 35.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	55	1.846	2.185
	m	77	1.295	1.733
Psihičke bolesti	ž	76	617	542
	m	187	1.268	560
Tjelesno oštećenje	ž	48	610	819
	m	72	526	643
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	244	202	8
	m	441	415	15
Intelektualne teškoće	ž	61	306	35
	m	112	405	35
Višestruke teškoće	ž	115	178	4
	m	197	363	6
Oštećenje vida	ž	20	116	231
	m	30	142	201
Kronične bolesti kod djece	ž	311	-	-
	m	395	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	143	-	-
	m	345	-	-
Oštećenje sluha	ž	10	91	115
	m	20	122	128
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	35	13	1
	m	138	47	11
Gluhosljepoća	ž	1	1	0
	m	0	1	0

U tablici 36 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Istarskoj županiji pri čemu su najčešće korištena pomagala kod šećerne bolesti, pomagala za urogenitalni sustav te očna i tiflotehnička pomagala.

Tablica 36. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Pomagala kod šećerne bolesti	1.462	1.098	2.560
Pomagala za urogenitalni sustav	899	1.631	2.530
Očna i tiflotehnička pomagala	1.079	1.363	2.442
Pomagala za kretanje	807	988	1.795
Druga pomagala	473	1.126	1.599
Ortoze	531	741	1.272
Obloge za rane	452	398	850
Ortopedske cipele	389	402	791
Slušna i surdotehnička pomagala	341	313	654
Pomagala za disanje	249	158	407
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	143	98	241
Potrošni dijelovi za proteze za noge	140	38	178
Proteze za noge	138	35	173
Pomagala za govor	28	4	32
Proteze za ruke	11	5	16
Pomagala za dijalizu	6	1	7
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	1	1
Ukupno	7.148	8.400	15.548

7. Karlovačka županija

7.1. Opći sociodemografski podaci

U Karlovačkoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 18.865 osoba s invaliditetom od čega je 10.427 muškog spola (55,3%) i 8.438 ženskog spola (44,7%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,0% ukupnog stanovništva Karlovačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8.641 (45,8%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 13,6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Karlovačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, ispod prosjeka RH za dobnu skupinu 65+, a u prosjeku za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Karlovačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 37 i 38.

Iz Karlovačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.251 osobu s većim brojem muških osoba (68%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Karlovačkoj županiji žive 2.492 branitelja s invaliditetom te 175 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 37. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Karlovačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
KARLOVAC	7.835	41,5	71
OGULIN	2.147	11,4	19
DUGA RESA	1.725	9,1	16
SLUNJ	862	4,6	8
OZALJ	774	4,1	7
JOSIPDOL	639	3,4	6
VOJNIĆ	583	3,1	5
BARILOVIĆ	523	2,8	5
PLAŠKI	476	2,5	4
NETRETIĆ	458	2,4	4
GENERALSKI STOL	453	2,4	4
RAKOVICA	389	2,1	4
DRAGANIĆ	379	2,0	3
KRNJAK	284	1,5	3
CETINGRAD	283	1,5	3
LASINJA	249	1,3	2
TOUNJ	211	1,1	2
ŽAKANJE	177	0,9	2
BOSILJEVO	167	0,9	2
SABORSKO	130	0,7	1
KAMANJE	81	0,4	1
RIBNIK	39	0,2	0,4
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	18.865		

Tablica 38. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Karlovačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BARILOVIĆ	35	31	133	83	113	128
BOSILJEVO	13	8	37	22	47	40
CETINGRAD	18	7	101	34	62	61
DRAGANIĆ	49	19	94	89	65	63
DUGA RESA	149	90	392	282	374	438
GENERALSKI STOL	25	21	129	63	91	124
JOSIPDOL	59	41	153	95	162	129
KAMANJE	5	4	18	12	24	18
KARLOVAC	748	481	1.887	1.310	1.539	1.870
KRNJAK	16	11	61	40	65	91
LASINJA	13	7	80	33	71	45
NETRETIĆ	30	24	100	56	106	142
OGULIN	158	98	519	348	525	499
OZALJ	84	56	172	132	164	166
PLAŠKI	40	26	87	42	145	136
RAKOVICA	21	11	175	52	78	52
RIBNIK	1	3	9	3	12	11
SABORSKO	3	3	57	15	34	18
SLUNJ	37	16	257	106	254	192
TOUNJ	18	6	61	22	58	46
VOJNIĆ	34	20	138	92	136	163
ŽAKANJE	13	10	32	39	41	42

7.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Karlovačke županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja drugih organa te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 39.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 39.b.

Tablica 39.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	6.093	32,3	55
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	6.066	32,2	55
Oštećenja lokomotornog sustava	5.566	29,5	50
Mentalna oštećenja	4.170	22,1	38
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.823	20,3	34
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.463	7,8	13
Intelektualna oštećenja	1.018	5,4	9
Oštećenja vida	795	4,2	7
Oštećenja sluha	672	3,6	6
Oštećenja perifernog živčanog sustava	663	3,5	6
Poremećaji iz spektra autizma	133	0,7	1
Gluhosljepoća	9	< 0,1	0,1

Tablica 39.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	169	923	2.006
	m	322	1.363	1.310
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	83	1.099	2.488
	m	132	893	1.371
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	35	773	2.000
	m	53	1.259	1.446
Mentalna oštećenja	ž	70	638	983
	m	173	1.399	907
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	443	517	923
	m	581	653	706
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	293	174	29
	m	575	362	30
Intelektualna oštećenja	ž	93	289	35
	m	167	400	34
Oštećenja vida	ž	17	98	305
	m	16	151	208
Oštećenja sluha	ž	17	72	193
	m	38	158	194
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	6	105	136
	m	7	216	193
Poremećaji iz spektra autizma	ž	10	12	9
	m	64	24	14
Gluhosljepoća	ž	0	2	4
	m	0	1	2

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju zloćudnoj novotvorini dojke (C50) i skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Karlovačkoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 959 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 85 branitelja Domovinskog rata, dok ih 9 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 40 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 40. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.287
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.006
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	133
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	22
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	40
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	827
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	615
H90-H95	Drugi poremećaji uha	647
Q90	Down-sindrom	55
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	3
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	2
G35	Multipla skleroza	126

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Karlovačke županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 41.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 41.a i 41.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 41.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	452	1.217	1.576	663	12	3.920
Psihičke bolesti	125	352	332	179	2.195	3.183
Tjelesno oštećenje	337	868	509	349	16	2.079
Poremećaj glasa, jezika i govora	23	85	78	28	935	1.149
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	89	485	328	35	13	950
Intelektualne teškoće	22	84	128	251	458	943
Oštećenje vida	47	61	54	115	440	717
Kronične bolesti kod djece	51	224	266	100	0	641
Oštećenje sluha	47	66	72	17	297	499
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	231
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	28	50	41	119
Gluhosljepoća	-	-	1	4	0	5

Tablica 41.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	34	914	1.436
	m	41	664	831
Psihičke bolesti	ž	19	517	793
	m	70	1.075	709
Tjelesno oštećenje	ž	18	303	917
	m	22	314	505
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	212	158	15
	m	416	328	20
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	366	-	-
	m	584	-	-
Intelektualne teškoće	ž	76	278	35
	m	138	383	33
Oštećenje vida	ž	12	85	288
	m	10	130	192
Kronične bolesti kod djece	ž	253	-	-
	m	388	-	-
Oštećenje sluha	ž	11	55	140
	m	30	120	143
Višestruke teškoće	ž	30	47	0
	m	61	92	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	9	11	9
	m	54	22	14
Gluhosljepoća	ž	0	2	2
	m	0	0	1

U tablici 42 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Karlovačkoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 42. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.708	1.876	3.584
Pomagala kod šećerne bolesti	1.257	1.019	2.276
Pomagala za urogenitalni sustav	606	1.629	2.235
Pomagala za kretanje	651	715	1.366
Druga pomagala	305	696	1.001
Ortopedske cipele	488	390	878
Ortoze	314	474	788
Obloge za rane	320	357	677
Slušna i surdotehnička pomagala	304	219	523
Pomagala za disanje	159	91	250
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	99	73	172
Potrošni dijelovi za proteze za noge	114	32	146
Proteze za noge	109	31	140
Pomagala za govor	27	2	29
Proteze za ruke	9	2	11
Pomagala za dijalizu	2	1	3
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	0	1
Ukupno	6.473	7.607	14.080

8. Koprivničko-križevačka županija

8.1. Opći sociodemografski podaci

U Koprivničko-križevačkoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., žive 18.492 osobe s invaliditetom od čega je 9.827 muškog spola (53,1%) i 8.665 ženskog spola (46,9%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 18,4% ukupnog stanovništva Koprivničko-križevačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8.131 (44,0%), je u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 14,3% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Koprivničko-križevačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju, a malo ispod prosjeka RH za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Koprivničko-križevačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 43 i 44.

Iz Koprivničko-križevačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.476 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Koprivničko-križevačkoj županiji živi 990 branitelja s invaliditetom te 50 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 43. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Koprivničko-križevačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
KOPRIVNICA	5.350	28,9	53
KRIŽEVCI	3.236	17,5	32
ĐURĐEVAC	1.311	7,1	13
SVETI IVAN ŽABNO	714	3,9	7
VIRJE	635	3,4	6
SVETI PETAR OREHOVEC	630	3,4	6
SOKOLOVAC	585	3,2	6
KLOŠTAR PODRAVSKI	540	2,9	5
RASINJA	507	2,7	5
PETERANEC	491	2,7	5
NOVIGRAD PODRAVSKI	479	2,6	5
KOPRIVNIČKI BREGI	451	2,4	4
GOLA	448	2,4	4
KOPRIVNIČKI IVANEC	364	2,0	4
LEGRAD	362	2,0	4
DRNJE	311	1,7	3
MOLVE	306	1,7	3
GORNJA RIJEKA	260	1,4	3
ĐELEKOVEC	249	1,3	2
FERDINANDOVAC	241	1,3	2
HLEBINE	241	1,3	2
PODRAVSKE SESVETE	219	1,2	2
KALINOVAC	197	1,1	2
KALNIK	190	1,0	2
NOVO VIRJE	175	0,9	2
Ukupno	18.492		

Tablica 44. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Koprivničko-križevačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
DRNJE	24	20	74	55	64	74
ĐELEKOVEC	15	11	47	46	49	81
ĐURĐEVAC	131	71	297	252	241	319
FERDINANDOVAC	16	11	61	49	47	57
GOLA	51	21	118	75	73	110
GORNJA RIJEKA	19	5	77	45	55	59
HLEBINE	21	16	75	41	44	44
KALINOVAC	19	11	47	32	38	50
KALNIK	11	7	48	38	40	46
KLOŠTAR PODRAVSKI	61	42	131	115	90	101
KOPRIVNICA	494	276	1.248	1.094	1.015	1.223
KOPRIVNIČKI BREGI	34	29	139	85	87	77
KOPRIVNIČKI IVANEC	33	26	86	64	74	81
KRIŽEVCI	271	145	848	588	651	733
LEGRAD	20	25	84	53	83	97
MOLVE	34	14	82	53	60	63
NOVIGRAD PODRAVSKI	44	36	121	84	96	98
NOVO VIRJE	17	13	36	27	38	44
PETERANEC	52	39	134	106	83	77
PODRAVSKE SESVETE	21	5	58	44	38	53
RASINJA	44	33	123	90	109	108
SOKOLOVAC	46	24	179	90	105	141
SVETI IVAN ŽABNO	68	37	209	127	134	139
SVETI PETAR OREHOVEC	56	26	155	122	117	154
VIRJE	51	45	147	132	119	141

8.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Koprivničko-križevačke županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 45.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 45.b.

Tablica 45.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	6.941	37,5	69
Oštećenja lokomotornog sustava	5.836	31,6	58
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	4.855	26,3	48
Mentalna oštećenja	4.651	25,2	46
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.924	15,8	29
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.316	12,5	23
Intelektualna oštećenja	1.365	7,4	14
Oštećenja sluha	712	3,9	7
Oštećenja vida	658	3,6	7
Oštećenja perifernog živčanog sustava	625	3,4	6
Poremećaji iz spektra autizma	126	0,7	1
Gluhosljepoća	4	< 0,1	0

Tablica 45.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	305	1.225	1.890
	m	584	1.614	1.323
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	26	1.050	2.157
	m	31	1.170	1.402
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	71	983	1.598
	m	85	817	1.301
Mentalna oštećenja	ž	71	918	1.144
	m	206	1.424	888
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	120	503	792
	m	170	632	707
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	387	336	48
	m	824	676	45
Intelektualna oštećenja	ž	137	400	50
	m	180	550	48
Oštećenja sluha	ž	39	93	184
	m	71	140	185
Oštećenja vida	ž	29	95	215
	m	39	144	136
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	7	154	133
	m	10	163	158
Poremećaji iz spektra autizma	ž	19	11	2
	m	72	19	3
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	0	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postočke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Koprivničko-križevačkoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 899 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 23 branitelja Domovinskog rata, dok 1 osoba ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 46 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 46. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.557
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	803
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	126
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	27
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	51
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	991
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	403
H90-H95	Drugi poremećaji uha	698
Q90	Down-sindrom	49
S48	Amputacija obje nadlaktice	4
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	124

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Koprivničko-križevačke županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 47.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 47.a i 47.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 47.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	723	1.165	2.121	1.428	10	5.447
Psihičke bolesti	254	494	421	310	1.773	3.252
Tjelesno oštećenje	639	779	676	773	0	2.867
Poremećaj glasa, jezika i govora	13	39	37	22	1.718	1.829
Intelektualne teškoće	84	143	148	355	521	1.251
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	962
Oštećenje vida	116	85	60	161	159	581
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	16	137	315	52	21	541
Kronične bolesti kod djece	30	142	218	89	0	479
Oštećenje sluha	61	70	35	25	206	397
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	22	62	19	103
Gluhosljepoća	-	-	1	0	0	1

Tablica 47.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	19	1.256	1.831
	m	30	1.012	1.299
Psihičke bolesti	ž	25	685	768
	m	80	1.044	650
Tjelesno oštećenje	ž	28	458	1.219
	m	33	541	588
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	294	297	14
	m	635	576	13
Intelektualne teškoće	ž	127	367	48
	m	161	505	43
Višestruke teškoće	ž	218	114	0
	m	369	261	0
Oštećenje vida	ž	29	83	196
	m	32	121	120
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	202	-	-
	m	339	-	-
Kronične bolesti kod djece	ž	214	-	-
	m	265	-	-
Oštećenje sluha	ž	32	57	69
	m	60	84	95
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	11	10	2
	m	60	17	3
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

U tablici 48 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Koprivničko-križevačkoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala za urogenitalni sustav i pomagala kod šećerne bolesti.

Tablica 48. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.724	1.981	3.705
Pomagala za urogenitalni sustav	673	1.553	2.226
Pomagala kod šećerne bolesti	1.066	846	1.912
Pomagala za kretanje	734	961	1.695
Ortoze	388	667	1.055
Druga pomagala	313	678	991
Obloge za rane	279	300	579
Slušna i surdotehnička pomagala	317	236	553
Ortopedske cipele	202	167	369
Pomagala za disanje	193	89	282
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	121	84	205
Potrošni dijelovi za proteze za noge	59	19	78
Proteze za noge	52	15	67
Pomagala za govor	24	6	30
Pomagala za dijalizu	13	5	18
Proteze za ruke	11	1	12
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	0	1
Ukupno	6.170	7.608	13.778

9. Krapinsko-zagorska županija

9.1. Opći sociodemografski podaci

U Krapinsko-zagorskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 23.605 osoba s invaliditetom od čega su 12.464 muškog spola (52,8%) i 11.141 ženskog spola (47,2%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 19,7% ukupnog stanovništva Krapinsko-zagorske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10.945 (46,4%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11,1% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Krapinsko-zagorska županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Krapinsko-zagorske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 49 i 50.

Tablica 49. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Krapinsko-zagorske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
KRAPINA	2.298	9,7	19
ZABOK	1.885	8,0	16
BEDEKOVČINA	1.463	6,2	12
PREGRADA	1.240	5,3	10
OROSLAVJE	1.193	5,1	10
KRAPINSKE TOPLICE	1.171	5,0	10
SVETI KRIŽ ZAČRETJE	1.131	4,8	9
DONJA STUBICA	1.031	4,4	9
ZLATAR	994	4,2	8
MARIJA BISTRICA	981	4,2	8
VELIKO TRGOVIŠĆE	852	3,6	7
GORNJA STUBICA	839	3,6	7
ĐURMANEC	836	3,5	7
RADOBOJ	687	2,9	6
HUM NA SUTLI	637	2,7	5
KONJŠČINA	566	2,4	5
STUBIČKE TOPLICE	555	2,4	5
PETROVSKO	514	2,2	4
KLANJEC	498	2,1	4
ZLATAR BISTRICA	493	2,1	4
DESINIĆ	491	2,1	4
MAČE	441	1,9	4
LOBOR	420	1,8	4
BUDINŠČINA	410	1,7	3
TUHELJ	330	1,4	3
MIHOVLJAN	322	1,4	3
JESENJE	321	1,4	3
KRALJEVEC NA SUTLI	265	1,1	2
HRAŠČINA	242	1,0	2
KUMROVEC	238	1,0	2
NOVI GOLUBOVEC	142	0,6	1
ZAGORSKA SELA	119	0,5	1
Ukupno	23.605		

Tablica 50. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Krapinsko-zagorske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDEKOVČINA	86	51	411	328	291	296
BUDINŠČINA	33	23	131	90	71	62
DESINIĆ	38	19	109	100	120	105
DONJA STUBICA	72	42	214	177	235	291
ĐURMANEC	48	38	195	159	202	194
GORNJA STUBICA	53	39	190	161	209	187
HRAŠČINA	18	6	72	56	39	51
HUM NA SUTLI	44	33	126	123	168	143
JESENJE	22	13	63	71	72	80
KLANJEC	32	26	135	103	94	108
KONJŠČINA	38	26	134	104	111	153
KRALJEVEC NA SUTLI	15	18	77	59	47	49
KRAPINA	173	112	465	417	535	596
KRAPINSKE TOPLICE	79	42	286	201	248	315
KUMROVEC	13	10	65	46	57	47
LOBOR	16	20	110	70	127	77
MAČE	28	14	144	79	91	85
MARIJA BISTRICA	73	50	216	209	228	205
MIHOVLJAN	15	15	85	57	84	66
NOVI GOLUBOVEC	8	5	45	19	40	25
OROSLAVJE	86	50	231	181	285	360
PETROVSKO	42	20	128	104	108	112
PREGRAĐA	109	58	312	254	252	255
RADOBOJ	41	42	142	122	165	175
STUBIČKE TOPLICE	46	22	112	85	127	163
SVETI KRIŽ ZAČRETJE	74	61	282	225	249	240
TUHELJ	22	14	85	61	74	74
VELIKO TRGOVIŠĆE	50	48	209	157	222	166
ZABOK	99	59	363	356	434	574
ZAGORSKA SELA	6	1	35	19	36	22
ZLATAR	60	51	285	203	208	187
ZLATAR BISTRICA	31	15	102	92	106	147

Iz Krapinsko-zagorske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.416 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Krapinsko-zagorskoj županiji živi 627 branitelja s invaliditetom te 50 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

9.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Krapinsko-zagorske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja lokomotornog sustava, višestruka oštećenja te oštećenja drugih organa (tablica 51.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 51.b.

Tablica 51.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	8.285	35,1	69
Višestruka oštećenja	8.123	34,4	68
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	6.225	26,4	52
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5.784	24,5	48
Mentalna oštećenja	5.205	22,1	43
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.548	10,8	21
Intelektualna oštećenja	1.250	5,3	10
Oštećenja perifernog živčanog sustava	669	2,8	6
Oštećenja sluha	635	2,7	5
Oštećenja vida	592	2,5	5
Poremećaji iz spektra autizma	127	0,5	1
Gluhosljepoća	4	< 0,1	0

Tablica 51.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	73	1.457	2.542
	m	86	1.799	2.328
Višestruka oštećenja	ž	228	1.462	2.243
	m	385	1.984	1.821
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	111	1.305	1.962
	m	157	1.132	1.558
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	238	798	1.853
	m	350	1.009	1.536
Mentalna oštećenja	ž	94	1.063	1.209
	m	201	1.529	1.109
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	450	401	36
	m	823	793	45
Intelektualna oštećenja	ž	77	396	48
	m	117	559	53
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	10	169	123
	m	16	217	134
Oštećenja sluha	ž	27	112	140
	m	22	156	178
Oštećenja vida	ž	20	113	135
	m	16	185	123
Poremećaji iz spektra autizma	ž	15	14	4
	m	52	29	13
Gluhosljepoća	ž	0	4	0
	m	0	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Krapinsko-zagorskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 837 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 28 branitelja Domovinskog rata, dok 2 osobe imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 52 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 52. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.458
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	591
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	127
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	34
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	54
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	967
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	439
H90-H95	Drugi poremećaji uha	608
Q90	Down-sindrom	52
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	3
G35	Multipla skleroza	176

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Krapinsko-zagorske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 53.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 53.a i 53.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 53.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	629	1.562	2.209	1130	20	5.550
Psihičke bolesti	237	411	330	154	3.134	4.266
Poremećaj glasa, jezika i govora	27	99	82	38	1.941	2.187
Tjelesno oštećenje	334	546	384	320	8	1.592
Intelektualne teškoće	49	60	92	262	676	1.139
Kronične bolesti kod djece	69	276	213	120	0	678
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	600
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	87	221	186	49	26	569
Oštećenje vida	77	70	40	52	261	500
Oštećenje sluha	72	76	73	19	223	463
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	20	50	48	118
Gluhosljepoća	-	-	0	3	0	3

Tablica 53.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	46	1.385	1.598
	m	55	1.227	1.239
Psihičke bolesti	ž	36	893	1.041
	m	79	1.223	994
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	389	357	10
	m	693	719	19
Tjelesno oštećenje	ž	29	267	516
	m	40	407	333
Intelektualne teškoće	ž	54	359	47
	m	95	532	52
Kronične bolesti kod djece	ž	297	-	-
	m	381	-	-
Višestruke teškoće	ž	65	151	0
	m	100	282	2
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	223	-	-
	m	346	-	-
Oštećenje vida	ž	11	93	126
	m	10	150	110
Oštećenje sluha	ž	21	74	98
	m	16	114	140
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	15	12	4
	m	48	27	12
Gluhosljepoća	ž	0	3	0
	m	0	0	0

U tablici 54 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Krapinsko-zagorskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 54. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.926	2.299	4.225
Pomagala kod šećerne bolesti	1.740	1.267	3.007
Pomagala za urogenitalni sustav	795	1.701	2.496
Pomagala za kretanje	948	1.080	2.028
Ortoze	483	599	1.082
Druga pomagala	322	728	1.050
Obloge za rane	560	423	983
Slušna i surdotehnička pomagala	476	304	780
Ortopedske cipele	298	228	526
Pomagala za disanje	272	116	388
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	150	82	232
Potrošni dijelovi za proteze za noge	94	27	121
Proteze za noge	88	25	113
Pomagala za govor	41	6	47
Proteze za ruke	12	1	13
Pomagala za dijalizu	7	0	7
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	0	0
Ukupno	8.212	8.886	17.098

10. Ličko-senjska županija

10.1. Opći sociodemografski podaci

U Ličko-senjskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 7.289 osoba s invaliditetom od čega je 4.490 muškog spola (61,6%) i 2.799 ženskog spola (38,4%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,1% ukupnog stanovništva Ličko-senjske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 3.590 (49,3%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 6,9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Ličko-senjska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu i malo za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi i za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Ličko-senjske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 55 i 56.

Tablica 55. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Ličko-senjske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
GOSPIĆ	2.226	30,5	52
OTOČAC	1.375	18,9	32
SENJ	1.070	14,7	25
PLITVIČKA JEZERA	490	6,7	12
BRINJE	451	6,2	11
PERUŠIĆ	441	6,1	10
NOVALJA	362	5,0	9
UDBINA	249	3,4	6
DONJI LAPAC	223	3,1	5
KARLOBAG	153	2,1	4
LOVINAC	135	1,9	3
VRHOVINE	114	1,6	3
Ukupno	7.289		

Tablica 56. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Ličko-senjske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BRINJE	28	12	126	61	152	72
DONJI LAPAC	7	6	37	27	73	73
GOSPIĆ	103	58	707	377	562	419
KARLOBAG	2	2	29	17	60	43
LOVINAC	5	1	33	17	43	36
NOVALJA	26	21	79	47	113	76
OTOČAC	60	43	492	186	382	212
PERUŠIĆ	14	10	142	53	147	75
PLITVIČKA JEZERA	22	22	148	86	114	98
SENJ	20	19	264	139	288	340
UDBINA	9	2	59	35	70	74
VRHOVINE	3	7	28	8	43	25

Iz Ličko-senjske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 507 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Ličko-senjskoj županiji živi 1.086 branitelja s invaliditetom te 108 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

10.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Ličko-senjske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja lokomotornog sustava, višestruka oštećenja te oštećenja drugih organa (tablica 57.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 57.b.

Tablica 57.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	2.213	30,4	52
Višestruka oštećenja	2.164	29,7	51
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	2.013	27,6	47
Mentalna oštećenja	1.755	24,1	41
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	1.024	14,0	24
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	424	5,8	10
Intelektualna oštećenja	415	5,7	10
Oštećenja vida	319	4,4	7
Oštećenja perifernog živčanog sustava	276	3,8	6
Oštećenja sluha	237	3,3	6
Poremećaji iz spektra autizma	43	0,6	1
Gluhosljepoća	2	< 0,1	0

Tablica 57.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	5	288	636
	m	14	626	644
Višestruka oštećenja	ž	37	334	571
	m	89	627	506
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	28	394	588
	m	35	391	577
Mentalna oštećenja	ž	17	232	272
	m	37	744	453
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	35	167	232
	m	42	301	247
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	79	64	6
	m	140	119	16
Intelektualna oštećenja	ž	31	112	22
	m	48	185	17
Oštećenja vida	ž	2	50	84
	m	2	81	100
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	3	37	39
	m	4	120	73
Oštećenja sluha	ž	2	31	48
	m	7	89	60
Poremećaji iz spektra autizma	ž	7	2	1
	m	20	11	2
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	1	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju zloćudnoj novotvorini dojke (C50) i skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Ličko-senjskoj županiji 0,1%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 187 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 34 branitelja Domovinskog rata, dok ih 6 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 58 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 58. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	361
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	281
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	43
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	6
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	15
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	269
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	250
H90-H95	Drugi poremećaji uha	231
Q90	Down-sindrom	24
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	59

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Ličko-senjske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 59.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 59.a i 59.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 59.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	381	471	496	278	6	1.632
Psihičke bolesti	84	221	166	39	920	1.430
Tjelesno oštećenje	233	391	273	97	2	996
Intelektualne teškoće	8	21	51	105	210	395
Poremećaj glasa, jezika i govora	4	7	4	6	326	347
Oštećenje vida	48	27	25	70	115	285
Oštećenje sluha	36	24	13	6	89	168
Kronične bolesti kod djece	9	50	64	21	0	144
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	113
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	1	19	44	4	10	78
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	7	15	15	37
Gluhosljepoća	-	-	0	2	0	2

Tablica 59.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	7	395	463
	m	9	350	408
Psihičke bolesti	ž	9	196	237
	m	18	589	381
Tjelesno oštećenje	ž	11	148	333
	m	11	251	242
Intelektualne teškoće	ž	29	107	22
	m	43	177	17
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	67	59	3
	m	112	99	7
Oštećenje vida	ž	2	45	78
	m	1	73	86
Oštećenje sluha	ž	2	19	39
	m	3	61	44
Kronične bolesti kod djece	ž	70	-	-
	m	74	-	-
Višestruke teškoće	ž	13	20	0
	m	40	40	0
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	32	-	-
	m	46	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	7	1	1
	m	16	10	2
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	1	0	0

U tablici 60 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Ličko-senjskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 60. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	861	610	1.471
Pomagala kod šećerne bolesti	606	287	893
Pomagala za urogenitalni sustav	236	403	639
Pomagala za kretanje	229	223	452
Ortoze	155	153	308
Obloge za rane	141	132	273
Druga pomagala	101	170	271
Slušna i surdotehnička pomagala	137	68	205
Ortopedske cipele	94	59	153
Pomagala za disanje	66	22	88
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	46	20	66
Potrošni dijelovi za proteze za noge	45	9	54
Proteze za noge	44	8	52
Pomagala za govor	10	5	15
Proteze za ruke	2	1	3
Pomagala za dijalizu	0	2	2
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	0	1
Ukupno	2.774	2.172	4.946

11. Međimurska županija**11.1. Opći sociodemografski podaci**

U Međimurskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 16.689 osoba s invaliditetom od čega su 8.602 muškog spola (51,5%) i 8.087 ženskog spola (48,5%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,9% ukupnog stanovništva Međimurske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 7.907 (47,4%), je u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 15,9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Međimurska županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi i za radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Međimurske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 61 i 62.

Iz Međimurske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.853 osobe s većim brojem muških osoba (59%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Međimurskoj županiji živi 351 branitelj s invaliditetom te 47 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 61. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Međimurske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
ČAKOVEC	4.208	25,2	40
NEDELIŠĆE	1.934	11,6	18
PRELOG	1.012	6,1	10
MURSKO SREDIŠĆE	923	5,5	9
MALA SUBOTICA	901	5,4	9
SVETI JURAJ NA BREGU	714	4,3	7
PRIBISLAVEC	679	4,1	6
DONJI KRALJEVEC	602	3,6	6
PODTUREN	534	3,2	5
OREHOVICA	486	2,9	5
KOTORIBA	465	2,8	4
BELICA	424	2,5	4
STRAHONINEC	420	2,5	4
SELNICA	390	2,3	4
ŠENKOVEC	369	2,2	4
GORIČAN	368	2,2	4
DOMAŠINEC	337	2,0	3
SVETI MARTIN NA MURI	326	2,0	3
SVETA MARIJA	302	1,8	3
ŠTRIGOVA	299	1,8	3
DONJA DUBRAVA	245	1,5	2
VRATIŠINEC	243	1,5	2
GORNJI MIHALJEVEC	230	1,4	2
DONJI VIDOVEC	182	1,1	2
DEKANOVEC	96	0,6	1
Ukupno	16.689		

Tablica 62. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Međimurske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BELICA	40	24	89	94	82	95
ČAKOVEC	417	301	936	939	718	897
DEKANOVEC	11	5	24	19	15	22
DOMAŠINEC	22	18	90	73	72	62
DONJA DUBRAVA	14	13	72	58	47	41
DONJI KRALJEVEC	41	25	125	131	142	138
DONJI VIDOVEC	17	8	52	40	32	33
GORIČAN	37	12	91	94	60	74
GORNJI MIHALJEVEC	17	16	53	43	57	44
KOTORIBA	54	30	131	91	81	78
MALA SUBOTICA	110	88	226	222	122	133
MURSKO SREDIŠĆE	60	64	246	215	171	167
NEDELIŠĆE	190	162	461	484	281	356
OREHOVICA	57	40	143	127	70	49
PODTUREN	50	45	149	127	92	71
PRELOG	78	55	260	231	208	180
PRIBISLAVEC	90	67	192	144	90	96
SELNICA	23	14	121	97	79	56
STRAHONINEC	32	21	83	83	87	114
SVETA MARIJA	30	10	74	55	64	69
SVETI JURAJ NA BREGU	55	38	175	165	150	131
SVETI MARTIN NA MURI	23	18	94	75	59	57
ŠENKOVEC	22	18	86	77	70	96
ŠTRIGOVA	31	23	69	67	56	53
VRATIŠINEC	16	8	62	52	56	49

11.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Međimurske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 63.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 63.b.

Tablica 63.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	7.010	42,0	67
Oštećenja lokomotornog sustava	5.203	31,2	50
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	4.989	29,9	48
Mentalna oštećenja	3.770	22,6	36
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.967	17,8	28
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.387	14,3	23
Intelektualna oštećenja	1.913	11,5	18
Oštećenja vida	885	5,3	8
Oštećenja sluha	751	4,5	7
Oštećenja perifernog živčanog sustava	602	3,6	6
Poremećaji iz spektra autizma	160	1,0	2
Gluhoslijepeč	6	< 0,1	0,1

Tablica 63.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	339	1.640	1.471
	m	548	1.954	1.058
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	60	1.241	1.541
	m	60	1.084	1.217
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	105	1.213	1.389
	m	155	942	1.185
Mentalna oštećenja	ž	115	892	808
	m	264	1.129	562
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	191	603	655
	m	272	695	551
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	374	470	59
	m	626	803	55
Intelektualna oštećenja	ž	274	522	35
	m	356	683	43
Oštećenja vida	ž	86	176	185
	m	88	223	127
Oštećenja sluha	ž	31	124	194
	m	53	167	182
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	6	186	137
	m	10	160	103
Poremećaji iz spektra autizma	ž	21	9	1
	m	101	23	5
Gluhosljepoća	ž	0	0	1
	m	0	3	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Međimurskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 900 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 22 branitelja Domovinskog rata, dok 2 osobe imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 64 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 64. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	959
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	686
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	160
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	20
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	53
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	880
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	603
H90-H95	Drugi poremećaji uha	748
Q90	Down-sindrom	64
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	134

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Međimurske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 65.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 65.a i 65.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 65.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	907	1.114	1.454	1.149	9	4.633
Psihičke bolesti	199	297	294	136	1.535	2.461
Poremećaj glasa, jezika i govora	33	34	20	24	1.710	1.821
Intelektualne teškoće	71	127	171	252	1.163	1.784
Tjelesno oštećenje	450	557	433	313	2	1.755
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.088
Oštećenje vida	156	128	117	99	265	765
Kronične bolesti kod djece	80	149	273	129	0	631
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	49	110	338	53	16	566
Oštećenje sluha	69	109	127	29	170	504
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	52	68	28	148
Gluhosljepoća	-	-	0	3	0	3

Tablica 65.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	58	1.354	1.217
	m	59	998	947
Psihičke bolesti	ž	51	625	495
	m	104	821	365
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	288	398	13
	m	435	679	8
Intelektualne teškoće	ž	247	487	34
	m	328	646	42
Tjelesno oštećenje	ž	47	384	505
	m	46	437	336
Višestruke teškoće	ž	103	317	1
	m	146	518	3
Oštećenje vida	ž	80	146	164
	m	82	186	107
Kronične bolesti kod djece	ž	286	-	-
	m	345	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	224	-	-
	m	342	-	-
Oštećenje sluha	ž	21	90	123
	m	37	116	117
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	17	8	1
	m	95	22	5
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	0	2	1

U tablici 66 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Međimurskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 66. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.122	1.362	2.484
Pomagala kod šećerne bolesti	1.024	879	1.903
Pomagala za urogenitalni sustav	538	980	1.518
Pomagala za kretanje	561	692	1.253
Druga pomagala	226	565	791
Ortoze	262	358	620
Slušna i surdotehnička pomagala	335	273	608
Obloge za rane	253	250	503
Ortopedske cipele	175	219	394
Pomagala za disanje	232	144	376
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	115	56	171
Potrošni dijelovi za proteze za noge	52	12	64
Proteze za noge	51	13	64
Pomagala za govor	28	10	38
Proteze za ruke	2	3	5
Pomagala za dijalizu	4	0	4
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	1	1
Ukupno	4.980	5.817	10.797

12. Osječko-baranjska županija

12.1. Opći sociodemografski podaci

U Osječko-baranjskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 45.367 osoba s invaliditetom od čega su 25.592 muškog spola (56,4%) i 19.775 ženskog spola (43,6%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,8% ukupnog stanovništva Osječko-baranjske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 21.590 (47,6%), je u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10,9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Osječko-baranjska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu i ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka za dječju dob i dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Osječko-baranjske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 67. i 68.

Tablica 67. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Osječko-baranjske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
OSIJEK	17.021	37,5	67
ĐAKOVO	3.935	8,7	15
NAŠICE	2.501	5,5	10
BELIŠĆE	1.753	3,9	7
VALPOVO	1.713	3,8	7
ČEPIN	1.691	3,7	7
BELI MANASTIR	1.294	2,9	5
ĐURĐENOVAC	1.256	2,8	5
DONJI MIHOLJAC	1.093	2,4	4
ERDUT	981	2,2	4
DARDA	969	2,1	4
BILJE	706	1,6	3
SEMELJCI	691	1,5	3
ANTUNOVAC	665	1,5	3
BIZOVAC	645	1,4	3
KOŠKA	582	1,3	2
PODGORAČ	482	1,1	2
KNEŽEVI VINOGRADI	469	1,0	2
ČEMINAC	463	1,0	2
PETRIJEVCI	418	0,9	2
ERNESTINOVO	404	0,9	2
STRIZIVOJNA	374	0,8	1
DRENJE	365	0,8	1
DRAŽ	343	0,8	1
PETLOVAC	332	0,7	1
SATNICA ĐAKOVAČKA	323	0,7	1
VLADISLAVCI	314	0,7	1
FERIČANCI	300	0,7	1
MARIJANCI	298	0,7	1
VIŠKOVCI	297	0,7	1
POPOVAC	281	0,6	1
VILJEVO	281	0,6	1
PUNITOVCI	259	0,6	1
GORJANI	256	0,6	1
MAGADENOVAC	244	0,5	1
DONJA MOTIČINA	240	0,5	1
TRNAVA	224	0,5	1
ŠODOLOVCI	211	0,5	1
JAGODNJAK	194	0,4	1
LEVANJSKA VAROŠ	181	0,4	1
VUKA	159	0,4	1
PODRAVSKA MOSLAVINA	159	0,4	1
Ukupno	45.367		

Tablica 68. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Osječko-baranjske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
ANTUNOVAC	61	28	235	133	125	83
BELI MANASTIR	87	67	333	243	306	258
BELIŠĆE	97	96	528	337	360	335
BILJE	50	22	219	137	158	120
BIZOVAC	39	33	170	119	147	137
ČEMINAC	45	17	146	74	117	64
ČEPIN	90	72	510	323	408	288
DARDA	68	58	283	215	204	141
DONJA MOTIČINA	14	9	88	37	45	47
DONJI MIHOLJAC	64	58	282	206	261	222
DRAŽ	25	15	98	64	88	53
DRENJE	30	20	144	68	57	46
ĐAKOVO	276	176	1.218	757	805	703
ĐURĐENOVAC	71	41	377	204	286	277
ERDUT	50	43	272	170	242	204
ERNESTINOVO	26	18	135	68	103	54
FERIČANCI	22	14	94	39	71	60
GORJANI	17	21	86	45	51	36
JAGODNJAK	17	18	41	46	40	32
KNEŽEVI VINOGRADI	34	18	146	91	118	62
KOŠKA	35	35	177	91	124	120
LEVANJSKA VAROŠ	18	5	68	31	28	31
MAGADENOVAC	23	11	65	51	56	38
MARIJANCI	18	15	105	54	59	47
NAŠICE	186	111	689	452	514	549
OSIJEK	1.057	654	4.354	3.342	3.555	4.059
PETLOVAC	33	11	110	63	76	39
PETRIJEVCI	33	18	131	75	83	78
PODGORAČ	49	25	136	88	79	105
PODRAVSKA MOSLAVINA	13	8	52	27	34	25
POPOVAC	16	19	74	60	75	37
PUNITOVCI	12	20	87	56	45	39
SATNICA ĐAKOVAČKA	25	22	107	70	68	31
SEMELJCI	54	57	230	143	110	97
STRIZIVOJNA	41	22	134	69	66	42
ŠODOLOVCI	11	9	53	43	45	50
TRNAVA	15	9	78	36	53	33
VALPOVO	92	51	556	274	379	361
VILJEVO	18	14	83	63	59	44
VIŠKOVCI	19	10	98	68	61	41
VLADISLAVCI	19	8	109	63	55	60
VUKA	8	4	65	29	32	21

Iz Osječko-baranjske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 4.648 osoba s većim brojem muških osoba (62%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Osječko-baranjskoj županiji živi 6.201 branitelj s invaliditetom te 331 osoba koja ima posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

12.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Osječko-baranjske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja drugih organa te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 69.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 69.b.

Tablica 69.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	14.562	32,1	57
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	12.811	28,2	50
Oštećenja lokomotornog sustava	12.375	27,3	48
Mentalna oštećenja	11.339	25,0	44
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	6.437	14,2	25
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	3.797	8,4	15
Intelektualna oštećenja	2.668	5,9	10
Oštećenja vida	1.511	3,3	6
Oštećenja sluha	1.387	3,1	5
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1.252	2,8	5
Poremećaji iz spektra autizma	398	0,9	2
Gluhosljepoća	11	< 0,1	0

Tablica 69.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	538	3.012	3.197
	m	962	4.277	2.576
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	256	3.348	3.789
	m	321	2.304	2.793
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	119	2.372	3.570
	m	115	3.137	3.062
Mentalna oštećenja	ž	124	1.695	1.868
	m	332	4.718	2.602
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	388	1.191	1.413
	m	567	1.511	1.367
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	657	651	94
	m	1.227	1.049	119
Intelektualna oštećenja	ž	311	740	56
	m	486	1.017	58
Oštećenja vida	ž	51	266	409
	m	64	390	331
Oštećenja sluha	ž	48	221	344
	m	64	361	349
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	17	259	204
	m	15	474	283
Poremećaji iz spektra autizma	ž	69	31	1
	m	209	75	13
Gluhosljepoća	ž	0	0	4
	m	0	2	5

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Izvjешće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Osječko-baranjskoj županiji 0,6%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 2.079 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 164 branitelja Domovinskog rata, dok ih 9 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 70 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 70. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.847
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.631
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	398
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	60
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	111
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	2.195
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	1.264
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.362
Q90	Down-sindrom	146
S48	Amputacija obje nadlaktice	3
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	5
S88	Amputacija obje potkoljenice	3
S98	Amputacija oba stopala	3
G35	Multipla skleroza	324

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Osječko-baranjske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 71.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 71.a i 71.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 71.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	2.254	2.959	4.385	2.748	33	12.379
Psihičke bolesti	580	983	1.098	410	5.615	8.686
Poremećaj glasa, jezika i govora	8	32	35	47	2.632	2.754
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	2.481
Intelektualne teškoće	61	182	365	685	1.170	2.463
Tjelesno oštećenje	514	738	446	545	9	2.252
Kronične bolesti kod djece	57	407	589	292	0	1.345
Oštećenje vida	142	149	166	218	505	1.180
Oštećenje sluha	118	142	214	82	439	995
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	73	237	343	72	40	765
Poremećaj iz autističnog spektra	-	-	29	276	57	362
Gluhosljepoća	-	-	0	3	1	4

Tablica 71.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	49	3.419	3.824
	m	52	2.447	2.588
Psihičke bolesti	ž	76	1.276	1.453
	m	171	3.663	2.047
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	508	515	23
	m	862	822	24
Višestruke teškoće	ž	281	644	15
	m	491	1.042	8
Intelektualne teškoće	ž	274	690	54
	m	444	946	55
Tjelesno oštećenje	ž	53	528	627
	m	62	595	387
Kronične bolesti kod djece	ž	644	-	-
	m	701	-	-
Oštećenje vida	ž	27	189	348
	m	42	294	280
Oštećenje sluha	ž	33	177	218
	m	39	272	256
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	277	-	-
	m	488	-	-
Poremećaj iz autističnog spektra	ž	63	23	1
	m	203	61	11
Gluhosljepoća	ž	0	0	3
	m	0	0	1

U tablici 72 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Osječko-baranjskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 72. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	3.822	3.748	7.570
Pomagala kod šećerne bolesti	2.927	2.104	5.031
Pomagala za urogenitalni sustav	1.249	2.557	3.806
Pomagala za kretanje	1.398	1.625	3.023
Druga pomagala	664	1.380	2.044
Obloge za rane	713	560	1.273
Ortoze	540	721	1.261
Ortopedske cipele	592	524	1.116
Slušna i surdotehnička pomagala	589	491	1.080
Pomagala za disanje	285	178	463
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	256	161	417
Potrošni dijelovi za proteze za noge	178	48	226
Proteze za noge	175	48	223
Pomagala za govor	61	12	73
Proteze za ruke	14	3	17
Ortoproteze i elektronički uređaji	2	3	5
Pomagala za dijalizu	3	1	4
Ukupno	13.468	14.164	27.632

13. Požeško-slavonska županija**13.1. Opći sociodemografski podaci**

U Požeško-slavonskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 13.160 osoba s invaliditetom od čega su 7.524 muškog spola (57,2%) i 5.636 ženskog spola (42,8%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 20,9% ukupnog stanovništva Požeško-slavonske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 6.082 (46,2%), su u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 7,9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Požeško-slavonska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju, dok je prevalencija u dječjoj dobi ispod prosjeka RH (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Požeško-slavonske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 73 i 74.

Tablica 73. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Požeško-slavonske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
POŽEGA	4.434	33,7	70
PLETERNICA	1.922	14,6	30
PAKRAC	1.589	12,1	25
LIPIK	1.111	8,4	18
KUTJEVO	968	7,4	15
VELIKA	869	6,6	14
BRESTOVAC	684	5,2	11
JAKŠIĆ	634	4,8	10
KAPTOL	546	4,1	9
ČAGLIN	398	3,0	6
nepoznato	5	< 0,1	0,1
Ukupno	13.160		

Tablica 74. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Požeško-slavonske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BRESTOVAC	31	22	178	90	203	160
ČAGLIN	22	15	111	62	109	79
JAKŠIĆ	37	25	181	116	154	121
KAPTOL	24	5	179	102	141	95
KUTJEVO	45	30	316	160	225	192
LIPIK	70	39	299	174	271	258
PAKRAC	64	50	442	271	388	374
PLETERNICA	95	75	596	314	464	378
POŽEGA	175	133	1.154	877	1.047	1.048
VELIKA	51	31	251	166	196	174

Iz Požeško-slavonske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 982 osobe s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Požeško-slavonskoj županiji živi 1.385 branitelja s invaliditetom te 57 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

13.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Požeško-slavonske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 75.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 75.b.

Tablica 75.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	4.888	37,1	78
Oštećenja lokomotornog sustava	4.508	34,3	72
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	4.135	31,4	66
Mentalna oštećenja	3.129	23,8	50
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.438	18,5	39
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.164	8,8	18
Intelektualna oštećenja	952	7,2	15
Oštećenja sluha	573	4,4	9
Oštećenja perifernog živčanog sustava	533	4,1	8
Oštećenja vida	464	3,5	7
Poremećaji iz spektra autizma	114	0,9	2
Gluhosljepoća	1	< 0,1	0

Tablica 75.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	116	844	1.227
	m	197	1.295	1.209
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	19	747	1.320
	m	14	1.143	1.265
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	53	737	1.301
	m	81	730	1.233
Mentalna oštećenja	ž	42	450	511
	m	91	1.315	720
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	86	404	612
	m	100	609	627
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	181	197	27
	m	347	374	38
Intelektualna oštećenja	ž	77	321	28
	m	102	391	33
Oštećenja sluha	ž	13	81	145
	m	7	155	172
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	4	108	118
	m	4	173	126
Oštećenja vida	ž	14	105	118
	m	15	103	109
Poremećaji iz spektra autizma	ž	16	9	5
	m	52	16	16
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Izvrješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postojeće za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da u Požeško-slavonskoj županiji je 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 791 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 57 branitelja Domovinskog rata, dok ih 6 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 76 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 76. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	843
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	441
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	114
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	27
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	40
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	670
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	453
H90-H95	Drugi poremećaji uha	575
Q90	Down-sindrom	43
S68	Amputacija obje šake	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	72

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Požeško-slavonske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 77.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 77.a i 77.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 77.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	637	1.431	1.844	808	9	4.729
Psihičke bolesti	67	190	278	159	1.423	2.117
Tjelesno oštećenje	217	189	183	342	16	947
Poremećaj glasa, jezika i govora	13	9	12	54	820	908
Intelektualne teškoće	65	63	103	256	419	906
Kronične bolesti kod djece	32	163	127	92	0	414
Oštećenje vida	36	43	37	95	130	341
Oštećenje sluha	19	46	39	19	176	299
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	203
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	21	40	79	10	12	162
Poremećaj iz autističnog spektra	-	-	22	49	25	96
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 77.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	10	1.153	1.565
	m	11	845	1.145
Psihičke bolesti	ž	20	305	288
	m	27	976	501
Tjelesno oštećenje	ž	18	166	314
	m	18	229	202
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	139	163	5
	m	259	327	15
Intelektualne teškoće	ž	72	305	28
	m	96	373	32
Kronične bolesti kod djece	ž	195	-	-
	m	219	-	-
Oštećenje vida	ž	7	74	84
	m	6	81	89
Oštećenje sluha	ž	8	48	61
	m	5	86	91
Višestruke teškoće	ž	29	43	0
	m	42	89	0
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	62	-	-
	m	100	-	-
Poremećaj iz autističnog spektra	ž	10	7	5
	m	49	12	13
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

U tablici 78 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Požeško-slavonskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiflehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 78. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiflehnička pomagala	1.453	1.399	2.852
Pomagala kod šećerne bolesti	927	640	1.567
Pomagala za urogenitalni sustav	386	841	1.227
Pomagala za kretanje	548	586	1.134
Druga pomagala	246	501	747
Ortoze	252	306	558
Ortopedske cipele	256	231	487
Slušna i surdotehnička pomagala	244	205	449
Obloge za rane	167	167	334
Pomagala za disanje	119	62	181
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	74	49	123
Potrošni dijelovi za proteze za noge	55	19	74
Proteze za noge	54	20	74
Pomagala za govor	15	3	18
Proteze za ruke	9	4	13
Pomagala za dijalizu	0	1	1
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	0	0
Ukupno	4.805	5.034	9.839

14. Primorsko-goranska županija**14.1. Opći sociodemografski podaci**

U Primorsko-goranskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., žive 34.073 osobe s invaliditetom od čega je 17.326 muškog spola (50,8%) i 16.747 ženskog spola (49,2%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 12,9% ukupnog stanovništva Primorsko-goranske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 17.411 (51,1%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Primorsko-goranska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Primorsko-goranske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 79 i 80.

Tablica 79. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Primorsko-goranske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
RIJEKA	15.078	44,3	57
VIŠKOVO	1.772	5,2	7
MATULJI	1.252	3,7	5
CRIKVENICA	1.162	3,4	4
OPATIJA	1.140	3,3	4
KASTAV	1.119	3,3	4
DELNICE	988	2,9	4
BAKAR	902	2,6	3
ČAVLE	872	2,6	3
RAB	849	2,5	3
MALI LOŠINJ	759	2,2	3
VRBOVSKO	752	2,2	3
JELENJE	662	1,9	3
KRK	648	1,9	2
ČABAR	597	1,8	2
KRALJEVICA	481	1,4	2
NOVI VINODOLSKI	478	1,4	2
RAVNA GORA	397	1,2	2
LOVRAN	390	1,1	1
KOSTRENA	387	1,1	1
VINODOLSKA OPĆINA	354	1,0	1
MALINSKA-DUBAŠNICA	351	1,0	1
OMIŠALJ	299	0,9	1
DOBRINJ	278	0,8	1
FUŽINE	224	0,7	1
KLANA	222	0,7	1
CRES	218	0,6	1
PUNAT	218	0,6	1
MRKOPALJ	185	0,5	1
BAŠKA	181	0,5	1
LOKVE	165	0,5	1
BROD MORAVICE	163	0,5	1
SKRAD	149	0,4	1
MOŠČENIČKA DRAGA	133	0,4	1
VRBNIK	124	0,4	0,5
LOPAR	123	0,4	0,5
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	34.073		

Tablica 80. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Primorsko-goranske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BAKAR	69	39	201	156	220	217
BAŠKA	10	13	38	25	55	40
BROD MORAVICE	11	12	27	27	32	54
CRES	18	14	40	45	50	51
CRIKVENICA	76	56	246	176	311	297
ČABAR	19	13	97	89	167	212
ČAVLE	60	40	178	168	214	212
DELNICE	56	49	208	181	223	271
DOBRINJ	31	21	54	29	80	63
FUŽINE	14	1	45	35	75	54
JELENJE	55	32	162	117	158	138
KASTAV	126	70	222	174	240	287
KLANA	14	6	33	43	70	56
KOSTRENA	46	20	74	58	93	96
KRALJEVICA	43	18	113	92	99	116
KRK	65	46	118	106	161	152
LOKVE	2	3	30	25	38	67
LOPAR	6	8	31	17	42	19
LOVRAN	27	12	83	68	93	107
MALI LOŠINJ	84	43	166	126	172	168
MALINSKA-DUBAŠNICA	27	21	73	46	83	101
MATULJI	120	54	246	231	274	327
MOŠČENIČKA DRAGA	11	6	29	16	39	32
MRKOPALJ	9	4	38	32	45	57
NOVI VINODOLSKI	38	14	100	52	148	126
OMIŠALJ	34	23	55	59	71	57
OPATIJA	84	52	199	188	251	366
PUNAT	12	14	51	32	62	47
RAB	73	51	168	138	226	193
RAVNA GORA	8	7	74	60	97	151
RIJEKA	1.014	631	2.928	2.665	3.375	4.466
SKRAD	7	1	18	18	33	72
VINODOLSKA OPĆINA	28	14	70	48	105	89
VIŠKOVO	190	117	385	339	382	359
VRBNIK	11	3	27	10	38	35
VRBOVSKO	31	19	164	104	183	251

Iz Primorsko-goranske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 3.512 osoba s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, mentalna oštećenja te višestruka oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Primorsko-goranskoj županiji živi 1.521 branitelj s invaliditetom te 171 osoba koja ima posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

14.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Primorsko-goranske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja drugih organa, višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 81.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 81.b.

Tablica 81.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	11.667	34,2	44
Višestruka oštećenja	10.602	31,1	40
Oštećenja lokomotornog sustava	9.394	27,6	36
Mentalna oštećenja	7.518	22,1	28
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5.186	15,2	20
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	3.379	9,9	13
Oštećenja vida	1.312	3,9	5
Intelektualna oštećenja	1.190	3,5	5
Oštećenja sluha	1.187	3,5	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	984	2,9	4
Poremećaji iz spektra autizma	409	1,2	2
Gluhosljepoća	12	< 0,1	0

Tablica 81.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	209	2.334	4.253
	m	229	1.608	3.034
Višestruka oštećenja	ž	352	1.795	3.227
	m	758	2.181	2.289
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	58	1.621	3.465
	m	75	1.678	2.497
Mentalna oštećenja	ž	249	1.419	1.531
	m	617	2.368	1.334
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	220	962	1.311
	m	279	1.136	1.278
Oštećenja glasovno govorne komunikacije	ž	746	353	57
	m	1.372	762	89
Oštećenja vida	ž	30	196	442
	m	34	258	352
Intelektualna oštećenja	ž	99	364	42
	m	157	468	60
Oštećenja sluha	ž	33	172	362
	m	46	214	360
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	12	165	265
	m	18	243	281
Poremećaji iz spektra autizma	ž	51	28	6
	m	224	89	11
Gluhosljepoća	ž	0	2	4
	m	0	2	4

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju zloćudnoj novotvorini dojke (C50) i skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Izvjješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Primorsko-goranskoj županiji 0,4%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 1.577 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 68 branitelja Domovinskog rata, dok ih 25 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 82 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 82. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	2.109
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.767
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	409
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	59
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	99
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1.516
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	898
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.157
Q90	Down-sindrom	100
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	4
S98	Amputacija oba stopala	2
G35	Multipla skleroza	379

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Primorsko-goranske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 83.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 83.a i 83.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 83.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefiniran	Ukupno
Kronične bolesti	2.072	3.219	3.194	1.198	26	9.709
Psihičke bolesti	452	843	968	234	3.724	6.221
Tjelesno oštećenje	1.613	1.755	1.404	481	4	5.257
Poremećaj glasa, jezika i govora	27	39	32	52	2.514	2.664
Oštećenje vida	210	174	128	166	473	1.151
Intelektualne teškoće	38	64	165	456	376	1.099
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.002
Kronične bolesti kod djece	54	284	435	168	1	942
Oštećenje sluha	162	108	177	19	435	901
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	15	124	303	47	32	521
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	141	178	60	379
Gluhosljepoća	-	-	0	2	0	2

Tablica 83.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	64	2.301	3.240
	m	71	1.615	2.418
Psihičke bolesti	ž	173	1.184	1.375
	m	419	1.919	1.151
Tjelesno oštećenje	ž	57	1.076	1.858
	m	72	984	1.210
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	598	295	28
	m	1.094	607	42
Oštećenje vida	ž	18	156	412
	m	24	216	325
Intelektualne teškoće	ž	85	343	42
	m	133	438	58
Višestruke teškoće	ž	171	110	2
	m	445	274	0
Kronične bolesti kod djece	ž	457	-	-
	m	485	-	-
Oštećenje sluha	ž	24	119	280
	m	35	166	277
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	201	-	-
	m	320	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	46	26	6
	m	210	82	9
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	1	0

U tablici 84 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiflotehnička pomagala, pomagala za urogenitalni sustav i pomagala kod šećerne bolesti.

Tablica 84. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiflotehnička pomagala	2.620	3.352	5.972
Pomagala za urogenitalni sustav	1.358	2.684	4.042
Pomagala kod šećerne bolesti	2.134	1.776	3.910
Pomagala za kretanje	1.039	1.308	2.347
Druga pomagala	655	1.605	2.260
Ortoze	678	971	1.649
Obloge za rane	696	593	1.289
Slušna i surdotehnička pomagala	569	557	1.126
Ortopedske cipele	456	415	871
Pomagala za disanje	340	202	542
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	238	133	371
Potrošni dijelovi za proteze za noge	210	72	282
Proteze za noge	206	70	276
Pomagala za govor	64	15	79
Pomagala za dijalizu	20	13	33
Proteze za ruke	12	3	15
Ortoproteze i elektronički uređaji	3	2	5
Ukupno	11.298	13.771	25.069

15. Sisačko-moslavačka županija**15.1. Opći sociodemografski podaci**

U Sisačko-moslavačkoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 27.831 osoba s invaliditetom od čega je 16.055 muškog spola (57,7%) i 11.776 ženskog spola (42,3%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 20,2% ukupnog stanovništva Sisačko-moslavačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 12.544 (45,1%) su u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 14,4% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Sisačko-moslavačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Sisačko-moslavačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 85 i 86.

Iz Sisačko-moslavačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.016 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Sisačko-moslavačkoj županiji živi 3.688 branitelja s invaliditetom te 166 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 85. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Sisačko-moslavačke županije - prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
SISAK	8.643	31,1	63
PETRINJA	4.135	14,9	30
KUTINA	3.029	10,9	22
NOVSKA	2.176	7,8	16
POPOVAČA	1.632	5,9	12
GLINA	1.606	5,8	12
LEKENIK	938	3,4	7
SUNJA	936	3,4	7
DVOR	755	2,7	5
MARTINSKA VES	549	2,0	4
LIPOVLJANI	542	1,9	4
HRVATSKA KOSTAJNICA	468	1,7	3
GVOZD	450	1,6	3
TOPUSKO	417	1,5	3
VELIKA LUDINA	390	1,4	3
JASENOVAC	336	1,2	2
DONJI KUKURUZARI	312	1,1	2
HRVATSKA DUBICA	302	1,1	2
MAJUR	215	0,8	2
Ukupno	27.831		

Tablica 86. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Sisačko-moslavačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
DONJI KUKURUZARI	17	3	98	27	95	72
DVOR	28	19	116	72	318	202
GLINA	106	61	421	222	438	358
GVOZD	21	8	90	69	121	141
HRVATSKA DUBICA	15	5	97	37	77	71
HRVATSKA KOSTAJNICA	26	13	97	60	122	150
JASENOVAC	18	13	112	45	85	63
KUTINA	287	199	742	531	645	625
LEKENIK	92	53	252	157	252	132
LIPOVLJANI	44	33	136	87	119	123
MAJUR	6	5	39	27	83	55
MARTINSKA VES	48	45	150	96	110	100
NOVSKA	157	106	663	350	488	412
PETRINJA	308	240	1.149	644	982	812
POPOVAČA	157	87	475	290	342	281
SISAK	888	702	1.914	1.265	1.910	1.964
SUNJA	66	36	265	117	280	172
TOPUSKO	22	16	114	62	110	93
VELIKA LUDINA	46	22	115	66	81	60

15.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te mentalna oštećenja (tablica 87.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 87.b.

Tablica 87.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	9.377	33,7	68
Oštećenja lokomotornog sustava	8.345	30,0	61
Mentalna oštećenja	7.530	27,1	55
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	7.397	26,6	54
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5.348	19,2	39
Oštećenja glasovno-govorne komunikacije	2.158	7,8	16
Intelektualna oštećenja	1.735	6,2	13
Oštećenja vida	1.111	4,0	8
Oštećenja sluha	1.073	3,9	8
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1.032	3,7	7
Poremećaji iz spektra autizma	240	0,9	2
Gluhoslijepeća	8	< 0,1	0,1

Tablica 87.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	319	1.537	2.397
	m	600	2.398	2.126
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	74	1.263	2.516
	m	79	2.089	2.324
Mentalna oštećenja	ž	121	1.011	1.255
	m	308	2.889	1.946
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	137	1.459	2.429
	m	182	1.267	1.923
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	543	706	1.262
	m	698	953	1.186
Oštećenja govorno- glasovne komunikacije	ž	385	311	80
	m	726	580	76
Intelektualna oštećenja	ž	213	468	52
	m	304	656	42
Oštećenja vida	ž	52	167	326
	m	52	253	261
Oštećenja sluha	ž	19	147	241
	m	33	308	325
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	11	209	200
	m	8	340	264
Poremećaji iz spektra autizma	ž	32	14	11
	m	123	46	14
Gluhosljepoća	ž	0	2	2
	m	0	3	1

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini organskih i simptomatskih duševnih poremećaja (F00-F09) i skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Sisačko-moslavačkoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 1.036 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 79 branitelja Domovinskog rata, dok ih 11 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 88 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 88. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.298
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.075
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	240
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	39
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	49
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1.109
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	663
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.005
Q90	Down-sindrom	68
S48	Amputacija obje nadlaktice	3
S78	Amputacija obje natkoljenice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	3
G35	Multipla skleroza	150

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 89.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 89.a i 89.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 89.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.000	1.936	2.571	1.100	20	6.627
Psihičke bolesti	397	623	544	194	4.350	6.108
Tjelesno oštećenje	378	692	521	326	8	1.925
Intelektualne teškoće	85	171	337	352	623	1.568
Poremećaj glasa, jezika i govora	36	117	78	33	1.299	1.563
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	191	649	509	37	46	1.432
Kronične bolesti kod djece	74	412	414	147	0	1.047
Oštećenje vida	239	181	104	120	359	1.003
Oštećenje sluha	107	136	141	49	430	863
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	845
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	38	120	49	207
Gluhosljepoća	-	-	0	4	0	4

Tablica 89.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	59	1.620	2.170
	m	75	1.272	1.431
Psihičke bolesti	ž	32	814	1.060
	m	96	2.399	1.707
Tjelesno oštećenje	ž	34	340	693
	m	55	425	378
Intelektualne teškoće	ž	168	444	51
	m	246	617	42
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	267	270	39
	m	464	485	38
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	591	-	-
	m	841	-	-
Kronične bolesti kod djece	ž	493	-	-
	m	554	-	-
Oštećenje vida	ž	46	147	312
	m	40	218	240
Oštećenje sluha	ž	17	115	186
	m	32	249	264
Višestruke teškoće	ž	146	177	0
	m	254	267	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	26	9	8
	m	111	39	14
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	2	0

U tablici 90 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Sisačko-moslavačkoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za kretanje.

Tablica 90. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	2.381	2.385	4.766
Pomagala kod šećerne bolesti	1.890	1.384	3.274
Pomagala za kretanje	998	1.144	2.142
Pomagala za urogenitalni sustav	694	1.294	1.988
Druga pomagala	411	908	1.319
Slušna i surdotehnička pomagala	542	297	839
Ortoze	350	440	790
Obloge za rane	410	373	783
Ortopedske cipele	351	256	607
Pomagala za disanje	256	160	416
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	129	95	224
Potrošni dijelovi za proteze za noge	137	28	165
Proteze za noge	128	27	155
Pomagala za govor	39	11	50
Proteze za ruke	14	2	16
Pomagala za dijalizu	5	6	11
Ortoproteze i elektronički uređaji	2	0	2
Ukupno	8.737	8.810	17.547

16. Splitsko-dalmatinska županija

16.1. Opći sociodemografski podaci

U Splitsko-dalmatinskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 76.467 osoba s invaliditetom od čega su 42.404 muškog spola (55,5%) i 34.063 ženskog spola (44,5%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 18,1% ukupnog stanovništva Splitsko-dalmatinske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 36.143 (47,3%), su u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12,4% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Splitsko-dalmatinska županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Splitsko-dalmatinske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 91 i 92.

Iz Splitsko-dalmatinske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 4.135 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Splitsko-dalmatinskoj županiji živi 9.026 branitelja s invaliditetom te 294 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 91. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Splitsko-dalmatinske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
SPLIT	28.312	37,0	67
KAŠTELA	6.676	8,7	16
SINJ	5.216	6,8	12
SOLIN	4.400	5,8	10
OMIŠ	2.888	3,8	7
MAKARSKA	2.001	2,6	5
IMOTSKI	1.926	2,5	5
TROGIR	1.890	2,5	4
TRILJ	1.688	2,2	4
PODSTRANA	1.372	1,8	3
VRGORAC	1.273	1,7	3
DUGI RAT	1.150	1,5	3
OTOK	1.074	1,4	3
KLIS	964	1,3	2
PODBABLJE	902	1,2	2
MARINA	888	1,2	2
MUĆ	886	1,2	2
HRVACE	849	1,1	2
SEGET	836	1,1	2
PROLOŽAC	678	0,9	2
DUGOPOLJE	647	0,8	2
SUPETAR	623	0,8	1
DICMO	551	0,7	1
VRLIKA	478	0,6	1
OKRUG	471	0,6	1
JELSA	445	0,6	1
RUNOVIĆI	433	0,6	1
ŠOLTA	396	0,5	1
HVAR	388	0,5	1
ŠESTANOVAC	366	0,5	1
GRADAC	363	0,5	1
ZMIJAVCI	358	0,5	1
PUĆIŠĆA	342	0,4	1
VIS	336	0,4	1
STARI GRAD	328	0,4	1
PODGORA	311	0,4	1
CISTA PROVO	300	0,4	1
SELCA	295	0,4	1
ZAGVOZD	289	0,4	1
BAŠKA VODA	278	0,4	1
KOMIŽA	277	0,4	1
LOVREĆ	260	0,3	1
POSTIRA	236	0,3	1
MILNA	208	0,3	0,5
TUČEPI	205	0,3	0,5
BRELA	191	0,2	0,5
PRIMORSKI DOLAC	173	0,2	0,4
BOL	172	0,2	0,4
LEČEVICA	159	0,2	0,4
NEREŽIŠĆA	152	0,2	0,4
PRGOMET	150	0,2	0,4
LOKVIĆIĆI	138	0,2	0,3
SUTIVAN	137	0,2	0,3
SUĆURAJ	75	0,1	0,2
ZADVARJE	51	0,1	0,1
nepoznato	16	< 0,1	0
Ukupno	76.467		

Tablica 92. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Splitsko-dalmatinske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BAŠKA VODA	17	13	78	42	74	54
BOL	18	6	44	20	46	38
BRELA	16	3	44	30	52	46
CISTA PROVO	15	13	94	37	95	46
DICMO	35	26	160	77	141	112
DUGI RAT	92	59	305	185	278	231
DUGOPOLJE	49	39	197	109	149	104
GRADAC	15	14	98	36	116	84
HRVACE	28	12	265	90	258	196
HVAR	47	22	81	66	77	96
IMOTSKI	128	89	621	256	374	458
JELSA	40	25	74	47	159	100
KAŠTELA	686	443	1.661	1.112	1.472	1.302
KLIS	67	66	268	141	231	191
KOMIŽA	12	7	58	37	82	81
LEČEVICA	6	2	40	15	58	38
LOKVIČIĆI	10	4	45	20	34	25
LOVREČ	19	6	82	32	68	53
MAKARSKA	124	89	534	339	478	437
MARINA	37	34	217	115	287	198
MILNA	13	5	36	19	68	67
MUĆ	31	21	296	120	225	193
NEREŽIŠĆA	8	7	31	14	44	48
OKRUG	38	30	92	48	140	123
OMIŠ	232	143	737	393	700	683
OTOK	76	42	353	150	223	230
PODBABLJE	72	37	222	130	213	228
PODGORA	15	13	50	47	96	90
PODSTRANA	149	94	336	244	291	258
POSTIRA	11	13	48	46	67	51
PRGOMET	2	2	40	14	45	47
PRIMORSKI DOLAC	11	5	39	26	52	40
PROLOŽAC	42	36	227	95	137	141
PUČIŠĆA	18	9	60	53	93	109
RUNOVIĆI	23	15	117	60	111	107
SEGET	67	35	219	124	207	184
SELČA	10	8	40	33	106	98
SINJ	261	185	1.509	804	1.113	1.344
SOLIN	414	306	1.151	775	848	906
SPLIT	2.193	1.559	6.363	4.552	6.052	7.592
STARI GRAD	18	16	69	49	90	86
SUĆURAJ	2	1	9	6	35	22
SUPETAR	45	26	123	97	169	163
SUTIVAN	14	4	26	16	37	40
ŠESTANOVAC	14	11	100	37	104	100
ŠOLTA	14	10	72	50	141	109
TRILJ	107	56	566	230	394	335
TROGIR	142	102	456	276	481	433
TUČEPI	11	8	55	30	58	43
VIS	24	14	58	47	95	98
VRGORAC	43	41	351	183	342	313
VRLIKA	9	8	115	48	148	150
ZADVARJE	0	2	12	7	15	15
ZAGVOZD	15	8	74	38	95	59
ZMIJAVCI	13	13	109	51	83	89

16.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Splitsko-dalmatinske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja drugih organa, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja (tablica 93.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 93.b.

Tablica 93.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	22.170	29,0	52
Višestruka oštećenja	22.062	28,9	52
Mentalna oštećenja	21.643	28,3	51
Oštećenja lokomotornog sustava	20.413	26,7	48
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	12.834	16,8	30
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	4.711	6,2	11
Intelektualna oštećenja	2.753	3,6	7
Oštećenja vida	2.325	3,0	5
Oštećenja perifernog živčanog sustava	2.233	2,9	5
Oštećenja sluha	1.936	2,5	5
Poremećaji iz spektra autizma	727	1,0	2
Gluhosljepoća	8	< 0,1	0

Tablica 93.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	479	4.143	7.398
	m	575	3.767	5.808
Višestruka oštećenja	ž	833	3.537	6.292
	m	1.503	5.320	4.577
Mentalna oštećenja	ž	433	2.869	4.230
	m	932	8.568	4.611
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	322	3.318	7.195
	m	317	4.252	5.009
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	1.176	1.872	3.121
	m	1.543	2.453	2.669
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	995	551	93
	m	1.934	1.026	112
Intelektualna oštećenja	ž	194	852	107
	m	341	1.165	94
Oštećenja vida	ž	92	367	683
	m	95	524	564
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	35	466	425
	m	44	722	541
Oštećenja sluha	ž	57	300	497
	m	92	501	489
Poremećaji iz spektra autizma	ž	117	50	10
	m	388	148	14
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	2	4

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-152) i zloćudnoj novotvorini dojke (C50), dok najčešće dijagnoze mentalnih oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Splitsko-dalmatinskoj županiji 1,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 3.655 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 220 branitelja Domovinskog rata, dok ih 32 imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 94 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 94. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	3.428
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutli poremećaji	4.235
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	727
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	74
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	200
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	2.678
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	1.873
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.805
Q90	Down-sindrom	258
S48	Amputacija obje nadlaktice	7
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	3
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	574

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Splitsko-dalmatinske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 95.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 95.a i 95.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 95.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.201	5.145	8.372	4.642	49	19.409
Psihičke bolesti	481	1.255	1.669	1.420	12.169	16.994
Tjelesno oštećenje	733	1.798	1.265	1.050	2	4.848
Kronične bolesti kod djece	245	1.444	1.076	607	1	3.373
Poremećaj glasa, jezika i govora	17	32	25	37	2.898	3.009
Razvojne teškoće koje nisu definirane	388	1.047	1.250	202	69	2.956
Listom oštećenja						
Intelektualne teškoće	19	109	421	1.178	865	2.592
Oštećenje vida	286	224	240	278	909	1.937
Oštećenje sluha	144	198	282	55	665	1.344
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.262
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	125	416	91	632
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 95.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	55	4.551	6.772
	m	49	3.120	4.862
Psihičke bolesti	ž	163	2.206	3.395
	m	321	6.947	3.962
Tjelesno oštećenje	ž	56	973	1.710
	m	62	1.048	999
Kronične bolesti kod djece	ž	1.582	-	-
	m	1.791	-	-
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	592	476	33
	m	952	912	44
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	1.091	-	-
	m	1.865	-	-
Intelektualne teškoće	ž	173	806	103
	m	301	1.119	90
Oštećenje vida	ž	52	290	611
	m	54	437	493
Oštećenje sluha	ž	45	233	263
	m	71	393	339
Višestruke teškoće	ž	195	222	6
	m	340	495	4
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	98	38	8
	m	345	131	12
Gluhoslijepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

U tablici 96 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Splitsko-dalmatinskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiflehnička pomagala, pomagala za urogenitalni sustav i pomagala kod šećerne bolesti.

Tablica 96. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiflehnička pomagala	5.156	5.763	10.919
Pomagala za urogenitalni sustav	2.743	6.106	8.849
Pomagala kod šećerne bolesti	4.822	3.515	8.337
Druga pomagala	1.349	3.038	4.387
Pomagala za kretanje	1.836	2.183	4.019
Obloge za rane	1.382	1.288	2.670
Ortoze	1.009	1.446	2.455
Slušna i surdotehnička pomagala	1.160	956	2.116
Ortopedske cipele	644	630	1.274
Pomagala za disanje	571	360	931
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	481	337	818
Potrošni dijelovi za proteze za noge	286	71	357
Proteze za noge	286	70	356
Pomagala za govor	91	10	101
Pomagala za dijalizu	26	12	38
Proteze za ruke	20	8	28
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	2	2
Ukupno	21.862	25.795	47.657

17. Šibensko-kninska županija

17.1. Opći sociodemografski podaci

U Šibensko-kninskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 20.620 osoba s invaliditetom od čega su 11.683 muškog spola (56,7%) i 8.937 ženskog spola (43,3%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 21,5% ukupnog stanovništva Šibensko-kninske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 11.480 (55,7%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 7,9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Šibensko-kninska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka ima prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Šibensko-kninske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 97 i 98.

Iz Šibensko-kninske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 793 osobe s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Šibensko-kninskoj županiji živi 2.915 branitelja s invaliditetom te 137 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 97. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Šibensko-kninske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
ŠIBENIK	8.694	42,2	91
KNIN	2.792	13,5	29
DRNIŠ	1.740	8,4	18
VODICE	1.388	6,7	15
SKRADIN	896	4,3	9
KISTANJE	693	3,4	7
UNEŠIĆ	508	2,5	5
BILICE	501	2,4	5
RUŽIĆ	438	2,1	5
ROGOZNICA	429	2,1	4
TISNO	413	2,0	4
PRIMOŠTEN	379	1,8	4
PIROVAC	334	1,6	3
BISKUPIJA	299	1,5	3
PROMINA	265	1,3	3
MURTER - KORNATI	254	1,2	3
TRIBUNJ	251	1,2	3
ERVENIK	179	0,9	2
KIJEVO	93	0,5	1
CIVLJANE	60	0,3	1
nepoznato	14	< 0,1	0,1
Ukupno	20.620		

Tablica 98. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Šibensko-kninske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BILICE	29	18	130	59	139	126
BISKUPIJA	7	6	36	22	104	124
CIVLJANE	1	1	6	4	23	25
DRNIŠ	35	36	469	208	515	477
ERVENIK	1	4	18	13	74	69
KIJEVO	2	2	23	8	38	20
KISTANJE	32	19	112	85	199	246
KNIN	165	93	755	421	663	695
MURTER - KORNATI	21	11	56	42	67	57
PIROVAC	16	8	81	35	114	80
PRIMOŠTEN	18	10	78	51	126	96
PROMINA	10	5	59	22	99	70
ROGOZNICA	23	12	89	41	149	115
RUŽIĆ	16	5	119	47	126	125
SKRADIN	27	18	241	93	296	221
ŠIBENIK	457	283	1.983	1.216	2.347	2.408
TISNO	25	12	89	59	127	101
TRIBUNJ	21	8	51	31	78	62
UNEŠIĆ	13	9	89	33	152	212
VODICE	92	55	355	184	385	317

17.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Šibensko-kninske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 99.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 99.b.

Tablica 99.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	7.370	35,7	77
Oštećenja lokomotornog sustava	7.191	34,9	75
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	7.057	34,2	74
Mentalna oštećenja	5.812	28,2	61
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.118	15,1	33
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.152	5,6	12
Oštećenja vida	875	4,2	9
Intelektualna oštećenja	725	3,5	8
Oštećenja perifernog živčanog sustava	705	3,4	7
Oštećenja sluha	695	3,4	7
Poremećaji iz spektra autizma	138	0,7	1
Gluhoslijepoća	1	< 0,1	0

Tablica 99.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	116	924	2.797
	m	259	1.371	1.903
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	38	888	3.158
	m	44	1.134	1.929
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	94	947	2.827
	m	111	909	2.169
Mentalna oštećenja	ž	45	692	1.138
	m	125	2.249	1.563
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	122	449	928
	m	167	601	851
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	205	145	58
	m	425	264	55
Oštećenja vida	ž	20	125	298
	m	37	145	250
Intelektualna oštećenja	ž	47	215	31
	m	86	310	36
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	10	113	197
	m	18	154	213
Oštećenja sluha	ž	17	71	239
	m	36	124	208
Poremećaji iz spektra autizma	ž	16	8	1
	m	79	31	3
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	0	1	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25), najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Šibensko-kninskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 607 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 63 branitelja Domovinskog rata, dok ih 12 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 100 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 100. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.089
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.093
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	138
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	19
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	53
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	817
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	778
H90-H95	Drugi poremećaji uha	680
Q90	Down-sindrom	52
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	3
G35	Multipla skleroza	116

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Šibensko-kninske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 101.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 101.a i 101.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 101.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	417	1.666	4.524	1.268	6	7.881
Psihičke bolesti	80	445	535	220	2.812	4.092
Poremećaj glasa, jezika i govora	3	9	12	9	654	687
Intelektualne teškoće	4	22	67	227	357	677
Oštećenje vida	66	75	76	118	297	632
Tjelesno oštećenje	57	173	167	149	0	546
Kronične bolesti kod djece	17	87	254	97	0	455
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	18	66	230	88	8	410
Oštećenje sluha	12	32	55	12	225	336
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	155
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	5	103	18	126

Tablica 101.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	28	1.257	3.333
	m	18	1.023	2.222
Psihičke bolesti	ž	18	520	630
	m	17	1.772	1.135
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	130	118	9
	m	205	213	12
Intelektualne teškoće	ž	43	203	30
	m	73	298	30
Oštećenje vida	ž	11	90	202
	m	23	108	198
Tjelesno oštećenje	ž	16	102	138
	m	23	161	106
Kronične bolesti kod djece	ž	211	-	-
	m	244	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	129	-	-
	m	281	-	-
Oštećenje sluha	ž	13	53	64
	m	31	82	93
Višestruke teškoće	ž	16	41	0
	m	40	57	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	14	7	1
	m	71	30	3

U tablici 102 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Šibensko-kninskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 102. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.670	1.737	3.407
Pomagala kod šećerne bolesti	1.556	1.162	2.718
Pomagala za urogenitalni sustav	728	1.798	2.526
Pomagala za kretanje	655	848	1.503
Ortoze	331	715	1.046
Druga pomagala	307	684	991
Obloge za rane	376	354	730
Slušna i surdotehnička pomagala	312	261	573
Ortopedske cipele	223	189	412
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	124	57	181
Pomagala za disanje	104	44	148
Potrošni dijelovi za proteze za noge	83	29	112
Proteze za noge	83	27	110
Pomagala za govor	28	3	31
Proteze za ruke	4	3	7
Pomagala za dijalizu	2	3	5
Ukupno	6.586	7.914	14.500

18. Varaždinska županija**18.1. Opći sociodemografski podaci**

U Varaždinskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 26.405 osoba s invaliditetom od čega je 13.507 muškog spola (51,2%) i 12.898 ženskog spola (48,8%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 16,6% ukupnog stanovništva Varaždinske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 12.066 (45,7%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Varaždinska županija iznad prosjeka RH za dobnu skupinu 65+, a malo ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi, radno-aktivnu dobnu skupinu i ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Varaždinske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 103 i 104.

Iz Varaždinske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.612 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Varaždinskoj županiji živi 1.208 branitelja s invaliditetom te 73 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 103. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Varaždinske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
VARAŽDIN	6.833	25,9	43
IVANEC	2.152	8,1	14
NOVI MAROF	1.901	7,2	12
LUDBREG	1.347	5,1	8
LEPOGLAVA	1.122	4,2	7
VARAŽDINSKE TOPLICE	1.084	4,1	7
MARUŠEVEC	1.041	3,9	7
TRNOVEC BARTOLOVEČKI	978	3,7	6
GORNJI KNEGINEC	886	3,4	6
SRAČINEC	783	3,0	5
PETRIJANEC	751	2,8	5
VIDOVEC	742	2,8	5
BEDNJA	683	2,6	4
MARTIJANEC	670	2,5	4
CESTICA	634	2,4	4
SVETI ĐURĐ	575	2,2	4
SVETI ILIJA	553	2,1	3
JALŽABET	535	2,0	3
VINICA	481	1,8	3
LJUBEŠĆICA	332	1,3	2
BERETINEC	330	1,2	2
MALI BUKOVEC	328	1,2	2
KLENOVNIK	328	1,2	2
DONJA VOĆA	327	1,2	2
BREZNICA	323	1,2	2
VISOKO	270	1,0	2
BREZNIČKI HUM	228	0,9	1
VELIKI BUKOVEC	188	0,7	1
Ukupno	26.405		

Tablica 104. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Varaždinske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDNJA	37	21	207	97	148	173
BERETINEC	16	16	90	71	67	70
BREZNICA	24	22	77	55	77	68
BREZNIČKI HUM	15	4	63	37	41	68
CESTICA	57	41	162	145	116	113
DONJA VOĆA	26	15	92	47	77	70
GORNJI KNEGINEC	66	46	209	171	203	191
IVANEC	118	79	461	402	490	602
JALŽABET	43	20	131	115	104	122
KLENOVNIK	25	7	89	67	62	78
LEPOGLAVA	82	52	272	206	248	262
LUDBREG	95	77	275	272	269	359
LJUBEŠĆICA	15	19	86	60	72	80
MALI BUKOVEC	23	26	85	59	52	83
MARTIJANEC	56	27	148	141	118	180
MARUŠEVEC	60	39	215	196	261	270
NOVI MAROF	120	80	502	388	396	415
PETRIJANEC	83	70	195	168	118	117
SRAČINEC	69	35	187	161	155	176
SVETI ĐURĐ	52	32	124	90	126	151
SVETI ILIJA	43	24	140	113	105	128
TRNOVEC BARTOLOVEČKI	50	52	224	209	223	220
VARAŽDIN	507	336	1.442	1.252	1.364	1.932
VARAŽDINSKE TOPLICE	74	54	284	200	228	244
VELIKI BUKOVEC	14	10	42	37	35	50
VIDOVEC	61	42	176	147	151	165
VINICA	32	21	101	84	130	113
VISOKO	13	23	53	51	63	67

18.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Varaždinske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 105.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 105.b.

Tablica 105.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	10.482	39,7	66
Oštećenja lokomotornog sustava	9.289	35,2	59
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	8.215	31,1	52
Mentalna oštećenja	5.910	22,4	37
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5.119	19,4	32
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.295	8,7	14
Intelektualna oštećenja	1.815	6,9	11
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1.222	4,6	8
Oštećenja sluha	1.019	3,9	6
Oštećenja vida	909	3,4	6
Poremećaji iz spektra autizma	203	0,8	1
Gluhoslijepečća	8	< 0,1	0,1

Tablica 105.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	364	2.099	2.774
	m	664	2.620	1.961
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	93	1.670	3.226
	m	99	1.890	2.311
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	152	1.875	2.635
	m	222	1.383	1.948
Mentalna oštećenja	ž	161	1.105	1.260
	m	347	2.020	1.017
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	379	857	1.247
	m	494	1.042	1.100
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	430	315	81
	m	794	581	94
Intelektualna oštećenja	ž	153	557	84
	m	206	741	74
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	22	327	313
	m	24	282	254
Oštećenja sluha	ž	41	155	271
	m	46	232	274
Oštećenja vida	ž	46	157	211
	m	60	239	196
Poremećaji iz spektra autizma	ž	35	11	1
	m	115	30	11
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	6	1

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Varaždinskoj županiji 0,5%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 1.332 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 46 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 106 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 106. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.412
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.090
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	203
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	52
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	89
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1.455
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	651
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.015
Q90	Down-sindrom	91
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	3
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	196

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Varaždinske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 107.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 107.a i 107.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 107.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.078	1.728	2.461	1.922	13	7.202
Psihičke bolesti	245	382	442	253	2.731	4.053
Tjelesno oštećenje	680	915	801	533	3	2.932
Intelektualne teškoće	76	110	202	397	830	1.615
Poremećaj glasa, jezika i govora	43	36	36	30	1.405	1.550
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.396
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	80	172	547	68	22	889
Kronične bolesti kod djece	79	189	420	172	0	860
Oštećenje vida	155	108	84	113	272	732
Oštećenje sluha	74	99	161	35	267	636
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	59	87	24	170
Gluhosljepoća	-	-	2	3	1	6

Tablica 107.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	68	1.803	2.216
	m	97	1.395	1.623
Psihičke bolesti	ž	65	830	815
	m	129	1.511	703
Tjelesno oštećenje	ž	50	605	926
	m	62	704	585
Intelektualne teškoće	ž	116	509	82
	m	155	685	68
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	301	251	14
	m	507	458	19
Višestruke teškoće	ž	133	391	2
	m	240	627	3
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	350	-	-
	m	539	-	-
Kronične bolesti kod djece	ž	402	-	-
	m	458	-	-
Oštećenje vida	ž	37	116	168
	m	53	196	162
Oštećenje sluha	ž	25	104	160
	m	27	155	165
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	30	8	1
	m	98	23	10
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	4	1

U tablici 108 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Varaždinskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 108. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.708	1.980	3.688
Pomagala kod šećerne bolesti	1.708	1.413	3.121
Pomagala za urogenitalni sustav	828	1.840	2.668
Pomagala za kretanje	900	1.052	1.952
Druga pomagala	395	925	1.320
Slušna i surdotehnička pomagala	552	462	1.014
Obloge za rane	419	457	876
Ortoze	299	390	689
Ortopedske cipele	228	232	460
Pomagala za disanje	205	96	301
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	173	117	290
Potrošni dijelovi za proteze za noge	95	21	116
Proteze za noge	94	21	115
Pomagala za govor	67	8	75
Proteze za ruke	10	2	12
Pomagala za dijalizu	6	3	9
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	1	2
Ukupno	7.688	9.020	16.708

19. Virovitičko-podravsko županija**19.1. Opći sociodemografski podaci**

U Virovitičko-podravskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 13.349 osoba s invaliditetom od čega je 7.579 muškog spola (56,8%) i 5.770 ženskog spola (43,2%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 19,3% ukupnog stanovništva Virovitičko-podravsko županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 6.152 (46,1%), su u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10,3% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Virovitičko-podravsko županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima ispod prosjeka prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Virovitičko-podravsko županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 109 i 110.

Tablica 109. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Virovitičko-podravsko županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
VIROVITICA	3.499	26,2	50
SLATINA	2.174	16,3	31
PITOMAČA	1.542	11,6	22
SUHOPOLJE	1.082	8,1	16
ORAHOVICA	733	5,5	11
ŠPIŠIĆ BUKOVICA	690	5,2	10
GRADINA	546	4,1	8
LUKAČ	508	3,8	7
ČAČINCI	452	3,4	7
SOPJE	440	3,3	6
VOĆIN	372	2,8	5
ČAĐAVICA	297	2,2	4
ZDENCI	289	2,2	4
NOVA BUKOVICA	268	2,0	4
MIKLEUŠ	249	1,9	4
CRNAC	208	1,6	3
Ukupno	13.349		

Tablica 110. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Virovitičko-podravsko županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
CRNAC	11	10	64	30	52	41
ČAČINCI	20	14	142	69	112	95
ČAĐAVICA	22	12	79	44	76	64
GRADINA	33	21	185	107	95	105
LUKAČ	25	25	146	85	123	104
MIKLEUŠ	13	9	56	42	70	59
NOVA BUKOVICA	13	10	94	28	70	53
ORAHOVICA	36	21	215	124	159	178
PITOMAČA	105	76	431	311	267	352
SLATINA	137	80	575	374	536	472
SOPJE	24	21	109	62	123	101
SUHOPOLJE	74	43	310	207	223	225
ŠPIŠIĆ BUKOVICA	48	35	217	114	134	142
VIROVITICA	226	149	956	648	790	730
VOĆIN	18	16	112	76	96	54
ZDENCI	18	7	80	60	59	65

Iz Virovitičko-podravске županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1.116 osoba s većim brojem muških osoba (61%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Virovitičko-podravskoj županiji živi 1.671 branitelj s invaliditetom te 68 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

19.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Virovitičko-podravске županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 111.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 111.b.

Tablica 111.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	5.583	41,8	81
Oštećenja lokomotornog sustava	4.591	34,4	66
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	4.563	34,2	66
Mentalna oštećenja	4.378	32,8	63
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.463	18,5	36
Intelektualna oštećenja	1.140	8,5	16
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.087	8,1	16
Oštećenja vida	628	4,7	9
Oštećenja sluha	497	3,7	7
Oštećenja perifernog živčanog sustava	487	3,6	7
Poremećaji iz spektra autizma	81	0,6	1
Gluhosljepoća	4	< 0,1	0,1

Tablica 111.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	187	1.060	1.567
	m	323	1.314	1.132
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	44	812	1.471
	m	41	1.099	1.124
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	80	942	1.531
	m	100	756	1.154
Mentalna oštećenja	ž	76	662	844
	m	174	1.658	964
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	98	445	676
	m	137	543	564
Intelektualna oštećenja	ž	125	346	43
	m	193	407	26
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	203	160	40
	m	402	240	42
Oštećenja vida	ž	22	116	186
	m	24	144	136
Oštećenja sluha	ž	12	47	143
	m	17	124	154
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	1	106	82
	m	7	158	133
Poremećaji iz spektra autizma	ž	12	4	0
	m	44	14	7
Gluhosljepoća	ž	1	0	1
	m	0	0	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Virovitičko-podravskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 593 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 45 branitelja Domovinskog rata, dok ih 8 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 112 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 112. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.186
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	840
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	81
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	19
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	41
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	709
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	561
H90-H95	Drugi poremećaji uha	492
Q90	Down-sindrom	39
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	80

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Virovitičko-podravске županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 113.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 113.a i 113.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 113.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	484	1.327	1.654	950	6	4.421
Psihičke bolesti	105	494	451	196	2.107	3.353
Tjelesno oštećenje	419	630	425	318	2	1.794
Intelektualne teškoće	3	83	185	256	549	1.076
Poremećaj glasa, jezika i govora	14	12	4	4	625	659
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	487
Oštećenje vida	51	62	74	85	192	464
Kronične bolesti kod djece	42	121	205	88	0	456
Oštećenje sluha	40	68	38	17	165	328
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	19	45	158	33	7	262
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	13	49	12	74
Gluhosljepoća	-	-	0	2	0	2

Tablica 113.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	11	1.071	1.592
	m	15	764	968
Psihičke bolesti	ž	25	535	637
	m	35	1.335	786
Tjelesno oštećenje	ž	36	307	710
	m	40	343	358
Intelektualne teškoće	ž	112	333	42
	m	174	390	25
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	112	129	10
	m	194	194	20
Višestruke teškoće	ž	104	100	3
	m	146	132	2
Oštećenje vida	ž	11	85	147
	m	16	109	96
Kronične bolesti kod djece	ž	204	-	-
	m	252	-	-
Oštećenje sluha	ž	8	34	88
	m	13	84	101
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	88	-	-
	m	174	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	10	4	0
	m	41	12	7
Gluhosljepoća	ž	1	0	0
	m	0	0	1

U tablici 114 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Virovitičko-podravskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 114. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.118	955	2.073
Pomagala kod šećerne bolesti	943	659	1.602
Pomagala za urogenitalni sustav	454	1.011	1.465
Pomagala za kretanje	548	654	1.202
Druga pomagala	196	411	607
Ortoze	253	300	553
Ortopedske cipele	272	242	514
Obloge za rane	217	231	448
Slušna i surdotehnička pomagala	227	148	375
Pomagala za disanje	96	44	140
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	68	53	121
Proteze za noge	66	13	79
Potrošni dijelovi za proteze za noge	65	12	77
Pomagala za govor	28	4	32
Proteze za ruke	5	1	6
Pomagala za dijalizu	2	0	2
Ukupno	4.558	4.738	9.296

20. Vukovarsko-srijemska županija**20.1. Opći sociodemografski podaci**

U Vukovarsko-srijemskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., živi 24.361 osoba s invaliditetom od čega su 14.634 muškog spola (60,1%) i 9.727 ženskog spola (39,9%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,3% ukupnog stanovništva Vukovarsko-srijemske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 11.529 (47,3%), je u dobnoj skupini 20 - 64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 9,2% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Vukovarsko-srijemska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi te za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Vukovarsko-srijemske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 115 i 116.

Iz Vukovarsko-srijemske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.153 osobe s većim brojem muških osoba (63%). Višestruka oštećenja, oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Vukovarsko-srijemskoj županiji živi 4.467 branitelja s invaliditetom te 252 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 115. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Vukovarsko-srijemske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
VINKOVCI	5.105	21,0	36
VUKOVAR	4.950	20,3	35
ŽUPANJA	1.334	5,5	9
IVANKOVO	931	3,8	7
NUŠTAR	894	3,7	6
ILOK	872	3,6	6
OTOK	809	3,3	6
STARI JANKOVCI	682	2,8	5
NIJEMCI	599	2,5	4
DRENOVCI	576	2,4	4
TRPINJA	564	2,3	4
ANDRIJAŠEVCI	531	2,2	4
CERNA	523	2,1	4
BOROVO	502	2,1	4
VRBANJA	442	1,8	3
BOŠNJACI	428	1,8	3
GUNJA	394	1,6	3
TOVARNIK	387	1,6	3
BABINA GREDA	381	1,6	3
PRIVLAKA	378	1,6	3
STARI MIKANOVCI	376	1,5	3
JARMINA	371	1,5	3
MARKUŠICA	336	1,4	2
GRADIŠTE	328	1,3	2
BOGDANOVCI	320	1,3	2
TORDINCI	284	1,2	2
TOMPOJEVCI	254	1,0	2
ŠTITAR	252	1,0	2
VOĐINCI	238	1,0	2
LOVAS	202	0,8	1
NEGOSLAVCI	117	0,5	1
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	24.361		

Tablica 116. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Vukovarsko-srijemske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
ANDRIJAŠEVCI	28	18	198	73	120	28
BABINA GREDA	41	24	134	70	66	41
BOGDANOVC	11	8	110	46	93	11
BOROVO	16	10	106	74	157	16
BOŠNJACI	32	16	131	89	88	32
CERNA	25	24	195	87	116	25
DRENOVC	33	15	194	122	112	33
GRADIŠTE	23	10	122	48	70	23
GUNJA	23	10	121	93	90	23
ILOK	42	29	271	141	224	42
IVANKOVO	49	40	313	158	221	49
JARMINA	17	12	136	53	92	17
LOVAS	5	7	58	39	67	5
MARKUŠICA	16	12	61	54	98	16
NEGOSLAVCI	3	3	34	23	35	3
NIJEMCI	37	20	218	94	134	37
NUŠTAR	48	49	287	146	211	48
OTOK	44	24	303	126	183	44
PRIVLAKA	32	10	110	58	90	32
STARI JANKOVCI	47	24	200	95	192	47
ŠTARI MIKANOVC	29	17	125	68	87	29
ŠTITAR	14	16	88	44	52	14
TOMPOJEVC	7	3	84	41	66	7
TORDINCI	12	10	110	50	70	12
TOVARNIK	26	8	135	72	95	26
TRPINJA	24	18	123	108	144	24
VINKOVCI	245	209	1.458	912	1.157	245
VOĐINCI	24	14	82	44	46	24
VRBANJA	33	16	176	64	74	33
VUKOVAR	283	160	1.370	732	1.294	283
ŽUPANJA	75	56	394	258	298	75

20.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Vukovarsko-srijemske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su višestruka oštećenja, mentalna oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 117.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 117.b.

Tablica 117.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Višestruka oštećenja	8.532	35,0	60
Mentalna oštećenja	7.838	32,2	56
Oštećenja lokomotornog sustava	7.154	29,4	51
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	6.801	27,9	48
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3.427	14,1	24
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1.817	7,5	13
Intelektualna oštećenja	1.698	7,0	12
Oštećenja vida	910	3,7	6
Oštećenja sluha	757	3,1	5
Oštećenja perifernog živčanog sustava	722	3,0	5
Poremećaji iz spektra autizma	211	0,9	1
Gluhoslijepeća	9	< 0,1	0,1

Tablica 117.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Višestruka oštećenja	ž	355	1.522	1.798
	m	606	2.489	1.762
Mentalna oštećenja	ž	71	1.110	1.197
	m	173	3.319	1.968
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	45	1.063	1.976
	m	71	1.997	2.002
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	120	1.536	1.972
	m	175	1.321	1.677
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	202	653	659
	m	285	841	787
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	244	386	66
	m	426	574	121
Intelektualna oštećenja	ž	193	487	60
	m	274	639	45
Oštećenja vida	ž	26	149	271
	m	31	204	229
Oštećenja sluha	ž	27	121	183
	m	40	189	197
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	11	136	117
	m	16	272	170
Poremećaji iz spektra autizma	ž	35	13	0
	m	118	37	8
Gluhosljepoća	ž	1	3	2
	m	0	2	1

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatiformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Vukovarsko-srijemskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 872 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 111 branitelja Domovinskog rata, dok ih 10 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 118 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 118. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.205
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.199
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	211
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	34
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	74
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1.040
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	724
H90-H95	Drugi poremećaji uha	736
Q90	Down-sindrom	94
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	3
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	141

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Vukovarsko-srijemske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 119.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 119.a i 119.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 119.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.725	1.961	1.768	1.399	8	6.861
Psihičke bolesti	585	857	692	176	4.086	6.396
Tjelesno oštećenje	691	897	532	474	3	2.597
Intelektualne teškoće	108	167	239	469	634	1.617
Poremećaj glasa, jezika i govora	67	106	45	86	996	1.300
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.126
Oštećenje vida	140	116	103	158	288	805
Kronične bolesti kod djece	73	189	307	168	0	737
Oštećenje sluha	106	105	74	18	240	543
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	31	117	162	70	12	392
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	29	120	40	189
Gluhosljepoća	-	-	0	6	0	6

Tablica 119.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	31	1.685	2.092
	m	47	1.436	1.570
Psihičke bolesti	ž	28	913	1.010
	m	58	2.723	1.664
Tjelesno oštećenje	ž	67	439	935
	m	63	517	576
Intelektualne teškoće	ž	179	468	58
	m	261	610	41
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	145	343	36
	m	212	494	70
Višestruke teškoće	ž	228	196	0
	m	345	355	2
Oštećenje vida	ž	23	131	245
	m	24	178	204
Kronične bolesti kod djece	ž	335	-	-
	m	402	-	-
Oštećenje sluha	ž	22	100	116
	m	33	140	132
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	134	-	-
	m	258	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	34	8	0
	m	112	29	6
Gluhosljepoća	ž	1	2	1
	m	0	1	1

U tablici 120 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Vukovarsko-srijemskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 120. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.991	1.635	3.626
Pomagala kod šećerne bolesti	1.853	1.157	3.010
Pomagala za urogenitalni sustav	717	1.233	1.950
Pomagala za kretanje	839	874	1.713
Druga pomagala	396	694	1.090
Ortoze	363	474	837
Slušna i surdotehnička pomagala	451	307	758
Obloge za rane	310	248	558
Ortopedske cipele	294	220	514
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	124	91	215
Pomagala za disanje	148	49	197
Potrošni dijelovi za proteze za noge	122	24	146
Proteze za noge	120	25	145
Pomagala za govor	43	5	48
Proteze za ruke	9	4	13
Pomagala za dijalizu	5	1	6
Ortoproteze i elektronički uređaji	0	1	1
Ukupno	7.785	7.042	14.827

21. Zadarska županija**21.1. Opći sociodemografski podaci**

U Zadarskoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., žive 22.094 osobe s invaliditetom od čega je 13.476 muškog spola (61%) i 8.618 ženskog spola (39%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 13,8% ukupnog stanovništva Zadarske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10.420 (47,2%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12,2% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Zadarska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Zadarske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 121 i 122.

Tablica 121. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Zadarske županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
ZADAR	8.762	39,7	55
BENKOVAC	1.750	7,9	11
OBROVAC	745	3,4	5
POLIČNIK	745	3,4	5
BIOGRAD NA MORU	655	3,0	4
SUKOŠAN	621	2,8	4
SVETI FILIP I JAKOV	620	2,8	4
POSEĐARJE	569	2,6	4
GRAČAC	559	2,5	3
BIBINJE	530	2,4	3
VIR	498	2,3	3
PAKOŠTANE	444	2,0	3
PREKO	429	1,9	3
RAŽANAC	414	1,9	3
PAG	406	1,8	3
NIN	375	1,7	2
STANKOVCI	358	1,6	2
ZEMUNIK DONJI	339	1,5	2
NOVIGRAD	326	1,5	2
STARIGRAD	316	1,4	2
PAŠMAN	295	1,3	2
ŠKABRNJA	267	1,2	2
VRSI	267	1,2	2
PRIVLAKA	240	1,1	1
SALI	235	1,1	1
JASENICE	221	1,0	1
GALOVAC	219	1,0	1
POLAČA	197	0,9	1
KALI	172	0,8	1
LIŠANE OSTROVIČKE	132	0,6	1
KUKLJICA	110	0,5	1
KOLAN	105	0,5	1
POVLJANA	97	0,4	1
TKON	75	0,3	0,5
nepoznato	1	< 0,1	0
Ukupno	22.094		

Tablica 122. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Zadarske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BENKOVAC	97	66	563	220	506	298
BIBINJE	56	25	168	68	131	82
BIOGRAD NA MORU	48	34	181	97	147	148
GALOVAC	12	7	59	19	79	43
GRAČAC	22	5	117	70	183	162
JASENICE	9	5	68	20	81	38
KALI	10	4	43	12	53	50
KOLAN	7	3	11	18	39	27
KUKLJICA	6	2	20	7	45	30
LIŠANE OSTROVIČKE	4	1	42	13	45	27
NIN	24	20	75	60	122	74
NOVIGRAD	18	13	97	46	109	43
OBROVAC	28	15	204	106	208	184
PAG	27	13	79	57	124	106
PAKOŠTANE	34	17	108	67	123	95
PAŠMAN	13	6	50	47	100	79
POLAČA	9	8	64	18	55	43
POLIČNIK	50	34	238	109	222	92
POSEDARJE	41	29	176	80	150	93
POVLJANA	7	4	17	10	31	28
PREKO	35	18	90	52	130	104
PRIVLAKA	12	5	76	24	73	50
RAŽANAC	34	11	99	49	149	72
SALI	9	4	44	38	86	54
STANKOVCI	31	16	110	32	107	62
STARIGRAD	12	13	85	27	114	65
SUKOŠAN	46	23	195	94	157	106
SVETI FILIP I JAKOV	42	23	165	87	170	133
ŠKABRNJA	16	15	90	29	76	41
TKON	7	5	17	4	29	13
VIR	27	11	109	58	163	130
VRSI	21	19	49	29	92	57
ZADAR	908	462	2.252	1.433	1.884	1.823
ZEMUNIK DONJI	19	16	74	46	117	67

Iz Zadarske županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2.080 osoba s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Zadarskoj županiji živi 3.465 branitelja s invaliditetom te 232 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

21.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Zadarske županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su mentalna oštećenja, višestruka oštećenja te oštećenja drugih organa (tablica 123.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 123.b.

Tablica 123.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Mentalna oštećenja	6.228	28,2	39
Višestruka oštećenja	5.963	27,0	37
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	5.579	25,3	35
Oštećenja lokomotornog sustava	5.510	24,9	34
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.836	12,8	18
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.227	10,1	14
Intelektualna oštećenja	894	4,0	6
Oštećenja perifernog živčanog sustava	749	3,4	5
Oštećenja vida	737	3,3	5
Oštećenja sluha	470	2,1	3
Poremećaji iz spektra autizma	243	1,1	2
Gluhosljepoća	1	< 0,1	0

Tablica 123.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Mentalna oštećenja	ž	59	754	909
	m	220	2.599	1.687
Višestruka oštećenja	ž	163	880	1.490
	m	361	1.516	1.553
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	89	1.055	1.700
	m	143	949	1.643
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	28	742	1.643
	m	40	1.347	1.710
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	98	488	673
	m	167	642	768
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	492	229	22
	m	968	473	43
Intelektualna oštećenja	ž	116	209	34
	m	156	335	44
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	10	124	149
	m	16	216	234
Oštećenja vida	ž	14	88	207
	m	23	176	229
Oštećenja sluha	ž	22	72	92
	m	29	125	130
Poremećaji iz spektra autizma	ž	34	14	1
	m	156	30	8
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini poremećaja raspoloženja (afektivni poremećaji) (F30-F39), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ishemičnih bolesti srca (I20-I25) i ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Izvrješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Zadarskoj županiji 0,4%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 1.224 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 109 branitelja Domovinskog rata, dok ih 24 imaju 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 124 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 124. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	852
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.152
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	243
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	21
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	77
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	902
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	461
H90-H95	Drugi poremećaji uha	444
Q90	Down-sindrom	93
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
G35	Multipla skleroza	167

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Zadarske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 125.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 125.a i 125.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 125.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	95	255	424	231	3.991	4.996
Kronične bolesti	281	827	1.291	1.290	23	3.712
Tjelesno oštećenje	580	610	559	391	7	2.147
Poremećaj glasa, jezika i govora	3	23	12	33	1.712	1.783
Intelektualne teškoće	2	17	168	242	399	828
Oštećenje vida	111	74	82	129	306	702
Kronične bolesti kod djece	40	115	196	148	1	500
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	34	118	239	56	40	487
Oštećenje sluha	18	42	76	41	178	355
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	280
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	14	174	33	221

Tablica 125.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Psihičke bolesti	ž	29	555	750
	m	114	2.119	1.429
Kronične bolesti	ž	34	911	1.139
	m	33	638	957
Tjelesno oštećenje	ž	57	545	510
	m	85	458	492
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	400	212	11
	m	710	427	23
Intelektualne teškoće	ž	99	195	34
	m	138	318	44
Oštećenje vida	ž	14	79	202
	m	20	162	225
Kronične bolesti kod djece	ž	204	-	-
	m	296	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	136	-	-
	m	351	-	-
Oštećenje sluha	ž	17	61	62
	m	26	98	91
Višestruke teškoće	ž	30	47	0
	m	93	109	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	32	9	1
	m	143	28	8

U tablici 126 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Zadarskoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 126. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	1.738	1.549	3.287
Pomagala kod šećerne bolesti	1.588	925	2.513
Pomagala za urogenitalni sustav	820	1.320	2.140
Pomagala za kretanje	809	778	1.587
Druga pomagala	299	709	1.008
Obloge za rane	512	383	895
Ortoze	395	430	825
Ortopedske cipele	320	195	515
Slušna i surdotehnička pomagala	290	213	503
Pomagala za disanje	170	90	260
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	172	86	258
Potrošni dijelovi za proteze za noge	135	26	161
Proteze za noge	134	27	161
Pomagala za govor	27	2	29
Pomagala za dijalizu	15	6	21
Proteze za ruke	8	0	8
Ortoproteze i elektronički uređaji	2	1	3
Ukupno	7.434	6.740	14.174

22. Zagrebačka županija**22.1. Opći sociodemografski podaci**

U Zagrebačkoj županiji, po stanju na dan 16.9.2024., žive 45.122 osobe s invaliditetom od čega je 24.520 muškog spola (54,3%) i 20.602 ženskog spola (45,7%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15% ukupnog stanovništva Zagrebačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 19.101 (42,3%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 15,6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Zagrebačka županija ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima iznad prosjeka prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Zagrebačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 127 i 128.

Tablica 127. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova/općina Zagrebačke županije – prevalencija invaliditeta na 1.000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
VELIKA GORICA	9.027	20,0	30
SAMOBOR	4.987	11,1	17
ZAPREŠIĆ	3.715	8,2	12
DUGO SELO	2.454	5,4	8
SVETA NEDELJA	2.426	5,4	8
SVETI IVAN ZELINA	2.338	5,2	8
JASTREBARSKO	2.306	5,1	8
VRBOVEC	2.103	4,7	7
IVANIĆ-GRAD	2.040	4,5	7
BRDOVEC	1.585	3,5	5
KRIŽ	1.108	2,5	4
RUGVICA	1.085	2,4	4
BISTRA	960	2,1	3
BRCKOVLJANI	957	2,1	3
KLOŠTAR IVANIĆ	886	2,0	3
DUBRAVA	786	1,7	3
KLINČA SELA	712	1,6	2
JAKOVLJE	628	1,4	2
PISAROVINA	597	1,3	2
GRADEC	553	1,2	2
STUPNIK	519	1,2	2
PUŠĆA	387	0,9	1
MARIJA GORICA	364	0,8	1
KRAŠIĆ	329	0,7	1
POKUPSKO	317	0,7	1
ORLE	304	0,7	1
KRAVARSKO	303	0,7	1
FARKAŠEVAC	232	0,5	1
PRESEKA	208	0,5	1
RAKOVEC	205	0,5	1
DUBRAVICA	200	0,4	1
LUKA	197	0,4	1
BEDENICA	183	0,4	1
ŽUMBERAK	121	0,3	0,4
Ukupno	45.122		

Tablica 128. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima/općinama Zagrebačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDENICA	16	13	42	35	40	37
BISTRA	79	54	261	202	181	183
BRCKOVLJANI	86	52	268	188	191	172
BRDOVEC	170	108	377	309	314	307
DUBRAVA	35	30	218	145	217	141
DUBRAVICA	18	4	56	40	46	36
DUGO SELO	274	174	605	487	476	438
FARKAŠEVAC	16	11	86	48	35	36
GRADEC	51	30	154	99	105	114
IVANIĆ-GRAD	164	123	522	378	428	425
JAKOVLJE	43	29	147	123	142	144
JASTREBARSKO	185	129	464	445	535	548
KLINČA SELA	63	45	169	107	179	149
KLOŠTAR IVANIĆ	87	54	240	167	176	162
KRAŠIĆ	21	19	81	57	75	76
KRAVARSKO	34	9	91	46	83	40
KRIŽ	70	61	290	161	245	281
LUKA	18	6	51	41	41	40
MARIJA GORICA	38	18	77	73	96	62
ORLE	27	24	84	65	53	51
PISAROVINA	43	30	158	95	144	127
POKUPSKO	7	15	112	47	89	47
PRESEKA	15	13	55	45	43	37
PUŠĆA	42	26	80	67	98	74
RAKOVEC	20	11	58	47	28	41
RUGVICA	91	68	296	209	215	206
SAMOBOR	544	368	1.141	888	1.076	970
STUPNIK	54	32	119	97	113	104
SVETA NEDELJA	258	145	542	416	547	518
SVETI IVAN ZELINA	169	96	539	427	551	556
VELIKA GORICA	930	614	2.010	1.655	1.831	1.987
VRBOVEC	223	125	502	387	431	435
ZAPREŠIĆ	350	250	771	675	716	953
ŽUMBERAK	4	3	29	21	40	24

Iz Zagrebačke županije, u Registar osoba s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 5.386 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Zagrebačkoj županiji živi 2.380 branitelja s invaliditetom te 143 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

22.2. Vrste oštećenja, oštećenja funkcionalnih sposobnosti i vrste pomagala

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Zagrebačke županije, na temelju Zakona o Registru osoba s invaliditetom (NN 63/22), su oštećenja lokomotornog sustava, višestruka oštećenja te oštećenja drugih organa (tablica 129.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 129.b.

Tablica 129.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	12.897	28,6	43
Višestruka oštećenja	12.720	28,2	42
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	11.010	24,4	37
Mentalna oštećenja	9.019	20,0	30
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	8.827	19,6	29
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	5.621	12,5	19
Intelektualna oštećenja	2.280	5,1	8
Oštećenja vida	1.229	2,7	4
Oštećenja sluha	1.079	2,4	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1.040	2,3	3
Poremećaji iz spektra autizma	431	1,0	1
Gluhosljepoća	16	< 0,1	0,1

Tablica 129.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	124	2.375	3.902
	m	161	2.711	3.624
Višestruka oštećenja	ž	579	2.372	3.156
	m	1.086	2.991	2.536
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	243	2.617	3.306
	m	315	1.941	2.588
Mentalna oštećenja	ž	311	1.721	1.710
	m	699	2.773	1.805
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	689	1.318	2.306
	m	917	1.668	1.929
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	1.059	845	72
	m	1.935	1.609	101
Intelektualna oštećenja	ž	228	714	51
	m	317	913	57
Oštećenja vida	ž	43	266	294
	m	62	315	249
Oštećenja sluha	ž	38	202	198
	m	53	306	282
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	20	246	190
	m	22	324	238
Poremećaji iz spektra autizma	ž	54	35	14
	m	235	65	28
Gluhosljepoća	ž	0	5	4
	m	0	4	3

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Izvrješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postojeće za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Zagrebačkoj županiji 0,6%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 2.127 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 94 branitelja Domovinskog rata, dok ih 6 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 130 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 130. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB-šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1.867
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1.553
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	431
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	67
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	89
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	1.641
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	915
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1.039
Q90	Down-sindrom	140
S48	Amputacija obje nadlaktice	5
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	359

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Zagrebačke županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 131.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 131.a i 131.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine, odnosno od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 131.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1.352	2.881	3.596	2.325	78	10.232
Psihičke bolesti	340	727	708	345	5.071	7.191
Poremećaj glasa, jezika i govora	113	316	189	63	4.015	4.696
Tjelesno oštećenje	656	836	641	524	9	2.666
Intelektualne teškoće	123	154	204	506	1.094	2.081
Kronične bolesti kod djece	187	690	477	264	1	1.619
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1.613
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	300	644	451	106	76	1.577
Oštećenje vida	154	120	99	177	473	1.023
Oštećenje sluha	103	113	182	58	357	813
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	74	170	128	372
Gluhosljepoća	-	-	0	9	1	10

Tablica 131.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0 - 19	20 - 64	65+
Kronične bolesti	ž	84	2.754	3.009
	m	131	2.140	2.114
Psihičke bolesti	ž	139	1.423	1.486
	m	338	2.238	1.567
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	895	743	23
	m	1.563	1.429	43
Tjelesno oštećenje	ž	62	534	775
	m	72	697	526
Intelektualne teškoće	ž	186	666	49
	m	261	865	54
Kronične bolesti kod djece	ž	728	-	-
	m	891	-	-
Višestruke teškoće	ž	339	266	4
	m	547	456	1
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	590	-	-
	m	987	-	-
Oštećenje vida	ž	29	214	270
	m	37	251	222
Oštećenje sluha	ž	28	166	141
	m	34	238	206
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	44	28	14
	m	204	56	26
Gluhosljepoća	ž	0	5	2
	m	0	2	1

U tablici 132 prikazani su podaci o korištenju pomagala kod osoba s invaliditetom u Zagrebačkoj županiji pri čemu su najčešće korištena očna i tiftotehnička pomagala, pomagala kod šećerne bolesti i pomagala za urogenitalni sustav.

Tablica 132. Prikaz raspodjele vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom – razrada prema spolu

Vrste pomagala koje koriste osobe s invaliditetom	Spol		Ukupno
	m	ž	
Očna i tiftotehnička pomagala	3.437	4.015	7.452
Pomagala kod šećerne bolesti	2.941	2.093	5.034
Pomagala za urogenitalni sustav	1.278	2.229	3.507
Pomagala za kretanje	1.490	1.609	3.099
Druga pomagala	586	1.428	2.014
Ortoze	709	874	1.583
Slušna i surdotehnička pomagala	772	559	1.331
Ortopedske cipele	675	574	1.249
Obloge za rane	645	557	1.202
Pomagala za disanje	559	294	853
Pomagala za probavni sustav, pomagala za stome	285	221	506
Potrošni dijelovi za proteze za noge	194	55	249
Proteze za noge	189	51	240
Pomagala za govor	100	11	111
Proteze za ruke	9	4	13
Pomagala za dijalizu	5	7	12
Ortoproteze i elektronički uređaji	1	1	2
Ukupno	13.875	14.582	28.457